

nepriklausoma lietuva

Montrealis, 1970 m. gruodžio 2 d. Nr. 1225

LE JOURNAL INDEPENDANT LITUANIEN AU CANADA • EST. 1941 • THE INDEPENDENT LITHUANIAN NEWSPAPER IN CANADA

DIENOS TEMOMIS

Iš tikrųjų, kas Kanada turėtų būti — tautų tirpinimo katalas ar įvairialypis junginys, kuriame klestėtų įvairių tautybių ir kultūrų derinys?

Praeitą savaitę pradėjome spausdinti santrauką pranešimo, kurį Kanados vyriausybė apie ne anglų ir prancūzų kilmės kanadiečių kultūrinį indėlį patiekė vadinamoji "B & B" karališkoji komisija. Antrą tą pranešimą atpasakojanti rašini spausdiname šiame numeryje, ir ateityje šiuo klausimu informuosime. Otavoje šiuo metu bresta sprendimai, nuo kurių galės priklausyti ne tik ateities Kanados struktūra, bet ir Kanados lietuvių bendruomenės galimybės ir sąlygos.

Pagrindinė komisijos rekomendacija siūlo įtvirtinti Kanados dvilypumą ir pasiskirstymą į angliškąją ir prancūziškąją visuomenę su dviem oficialiomis valstybinėmis kalbomis. Kitos etninės grupės, atseit, tautybės komisijos telakomos "kultūrinėmis grupėmis", kurios turėtų įsilieti į vieną iš "oficialiųjų" Kanados visuomenių, o pačios to "oficialaus pripažinimo" neturėtų.

Rekomendacijoje išakmiai kalbama apie "integraciją", o ne "asimiliaciją", atseit, kitom tautybėm siūlo į anglų ar prancūzų visuomenę įsilieti, bet joje nepaskęsti, netgi ragina išsaugoti savitą kultūrinį veidą. Ir visa tai pirmu žvilgsniu atrodo visiškai logiška ir pagrįsta, nes juk iš tiesų turėtume lingvistinį babiloną, jeigu kiekvienos tautinės mažumos kalbai būtų pripažintos valstybinės teisės.

Tačiau iškyla ir galvosūkiai. Pabrėžtinai kitom tautybėm nesuteikiant to "oficialaus pripažinimo", daugiau ketvirtadalis Kanados gyventojų išvirsta į savotiškus antros rūšies piliečius. Atsiranda politiškai nelabai išmintinga klasifikacija į "oficialiuosius" ir "neoficialiuosius", ypač kai pastarieji telakomi tik "kultūrinėmis grupėmis", kas, be kita ko, kvepia ir truputį permaillintu antropologizmu...

Reikalas iš tiesų yra ne tik principinis, bet ir visiškai praktiškas. Prancūziškoji Kanados visuomenė pastaraisiais metais yra beveik lepinama, iš valstybės išdo jos kultūriniam poreikiams skiriamas milijoninės sumos. Ir turėtume sutikti, kad taip ir turėtų būti, nes istorinės sąlygos Kanadoje ne visuomet buvo itin palankios prancūziškajai kultūrai tarpiti.

Tuo tarpu sąlygos kitom tautybėm Kanadoje išsaugoti ir puoselėti savo kultūras yra dar sunkesnės. Jos ne tokios gausios, jos beveik niekur negyvena kompaktine mase, jos ir ekonomiškai nėra tokios pajėgios. Ar be to "oficialaus

"Baltijos" ansamblietė Lydija Keraitė Ontario Londono universiteto tarptautiniame klube tarp vokiečių ir kamerūnių.

Nedarbas

Neseniai išleistame darbo jėgos ir imigracijos departamento leidinyje nagrinėjama 1970 m. sausio-rugsėjo mėn. ekonominė padėtis. Apžvalgoje "Canada Manpower Review" reiškiamas rūpestis dėl darbo rinkos, nors išnagrinėjus pažymėta, kad leidinyje skelbiamos nuomonės yra jų autorių, — t. y., valdininkų — bet nebūtinai vyriausybės.

Didžiausias 1970 m. ekonominis rūpestis yra darbo vietų stoka. 1970 m. bėgę krašto ūkiui reikia sukurti 175 tūkstančius naujų darbo vietų, kad idarbinus darbo jėgos prieauglį, tačiau per pripažinimo kitos tautybės turėtų atsisakyti savo proporcingos dalies tų valstybinių lėšų, kurios skiriamos angliškoms ir prancūziškoms kultūros ir prancūziškosios kultūros skatinimui?

Valstybės sekretoriaus departamento Otavoje kviečia visus suinteresuotuosius pasisakyti dėl karališkosios komisijos rekomendacijų. Tas kvietimas, atrodo, yra nuširdus ir neaktiškinis. Ir juo, be kitų, be abejo, turėtų pasinaudoti ir lietuviai. Atskirai ir kartu su kitomis tautybėmis lietuviai turėtų komisijos pranešimą nuodugniai išnagrinėti ir patiekti savo pasiūlymus bei rimtai pagrįstus pageldavimus. Dabar juk yra pats laikas tuo konkrečiai susirūpinti.

Be abejo, tik KLB Krašto valdybai turėtų tekti iniciatyva sukviesti būrį tam tinkamų ir paruoštų žmonių tokį uždavinį įgyvendinti.

muosius šešis š. m. mėnesius dirbančiųjų skaičius tepakilo 73 tūkstančiais. Gal dar didesnio susirūpinimo vertas faktas, kad dirbančiųjų skaičius pirmąjį 1970 m. pusmetį pakilo mažiau kaip vieną nuošimtį, palyginus su 1969 m., kai tuo tarpu 1969 m. toks pakilimas, palyginus su 1968 m., siekė 4,5 nuoš.

Kitas ūkiškai nesveikas reiškinys yra tas, kad labiausiai išaugo 25–54 m. amžiaus dirbančiųjų moterų skaičius. 1970 m. pirmąjį pusmetį dirbančiųjų vyrų skaičius paaugavo 15 tūkstančių.

General Motors bendrovės streikas tiesiogiai palietė ne vien tik automobilių gamyklas aprūpinančią pramonę, bet ir aplamai visą krašto ūkinį gyvenimą. Dėl to nebeliko vilties, kad bedarbių skaičius šįmet dar galėtų būti sumažintas iki bent 6 nuoš.

Iš 73 tūkstančių naujų darbo vietų 48 tūkstančiai teko profesionalams ir technikams. Gamyboje ir statyboje naujų darbo vietų beveik neatsirado. Leidinyje rašoma: "Darbo vietų skaičiaus augimas 1969 m. staiga sustojo pirmąjį 1970 m. pusmetį".

Nuo 1963 iki 1966 m. Kanados bedarbių nuošimtis buvo žemesnis kaip JAV. Padėtis pradėjo keistis 1967 m. Vakarų Europos kraštai visą laiką turi žemesnį bedarbių nuoš., kaip JAV ir Kanada. Kanados nuošimtis bene bus aukščiausias Vakarų pasaulyje. Tikslus palyginimas neįmanomas, nes atskiri kraš-

IŠDUOTAS LIETUVIS

Reuterio pranešimu, demonstrantai Bostone, New Yorke, Philadelphiajy ir Clevelande protestavo, kad JAV atsisakė suteikti politinio asilio teisę lietuviui jūreiviui, kuris iš rusų žvejybos laivo peršoko į JAV pakrančių apsaugos kuterį.

Apie pusantrų tūkstančio demonstrantų Bostone žygiavo protestuodami, kad jūreivis buvo prievarta gražintas į sovietų laivą.

Įvairiose JAV vietovėse demonstrantai kaltino Ameriką, kad atsisakymas lietuviui jūreiviui suteikti asilio teisę pažeidė Ženevos konvencijoje nustatytas žmogaus teises.

Tai atsitiko lapkričio 23 d. 5 mylias nuo Masačuseto pakrantės. JAV užsienių reikalų ministerija ir pakrančių apsaugos įstaigos paskelbė tuo reikalu vienas kitam prieštaraujančius pareiškimus. Valsybės departamento kalbėtojas, pvz., pareiškė, kad jūreivio gražinimas, tur būt, sudaro Ženevos protokolų pažeidimą.

Kalbėtojas, be to, pareiškė, kad JAV valstybės departamentas apie įvykį sužinojo po to, kai pabėgęs lietuvis jūreivis jau buvo prievarta gražintas į rusų laivą prie Martha's

tail statistiką sudaro skirtingais pagrindais.

Sritys, kuriose darbo vietų skaičius mažėja, palyginus su visa darbo rinka, yra transportas, žemės ūkis, kasyklos, medžio apdirbimas, neapmokyti darbininkai, komunikacijos pramonė, amatininkai, fabriky darbininkai. Darbo netekuomet netruksta draudimo agentams.

Jeigu bedarbių nuošimčio augimas nebus sustabdytas, galima tikėtis griežtesnių isstatymų, reguliuojančių kainas ir pajamas. (Canadian Scene)

Vineyard salos. Pakrančių apsaugos įstaigos tai paneigė.

Sovietų jūrininkai, kurie atvyko į amerikiečių laivą paimti lietuvių pabėgėlio, JAV pakrančių apsaugai leidžiant, brutaliai jį sumušė, kai amerikiečių jūreiviai stebėjo.

Liudininkai pasakoja, kad lietuvis knūpsčias atsiklaupęs amerikiečių maldavo leisti pasilikti pas juos. Jis šaukė "help, help", bet amerikiečių laivo kapitonas pareiškė, kad jis turis vykdyti įsakymus.

Lietuvis jūreivis pabėgo iš sovietų žvejybos laivo "Soviet-

NAUJAS "TIESOS" REDAKTORIUS?

Nepatvirtintomis žiniomis A. Laurinčiukas yra paskirtas "Tiesos" redaktoriumi.

A. Laurinčiukas jau ilgesnį laiką yra sovietų spaudos korespondentu New Yorke. Jis rašo straipsnius ne vien tik "Tiesai", bet ir Maskvos leidiniams ir yra išleidęs keletą knygų. Išėivijos lietuviui su A. Laurinčiuku pirmą kartą platesniu mastu susitiko 1967 m. Expo pasaulinės parodos metu Montrealyje, kur jis dėmesį į save atkreipė įvairiaip globodamas ir maždaug politiškai prižiūrėdamas iš Lietuvos atvykusius menininkus.

400 RUBLIŲ UŽ VIZĄ

Sovietų piliečiai už visas į Vakarų kraštus dabar turės mokėti 400 rublių mokesčių. Vizos į vadinamuosius socialistinius kraštus sovietų piliečiams tekainuos 40 rublių.

Prileidžiama, kad sovietų valdžia šitomis priemonėmis siekia sumažinti į Vakarus keliuoti norinčių piliečių skaičių. 400 rublių Sovietų Sąjungoje yra labai didelė suma, nes, pvz., gydytojo mėnesinė alga tesiekia 120 rublių.

skaja Litva", kai jis buvo prisirišęs prie JAV pakrančių apsaugos kuterio "Vigilant". Rusai su amerikiečiais tarėsi dėl žvejybos teisių.

BRAZINSKAI — POLITINIAI PABĖGĖLIAI

Turkijos apygardos teismas Trebizonde spalio 21 d. nusprendė, kad 46 m. amžiaus Pranas Brazinskas-Koreiva ir jo 15 m. amžiaus sūnus Algirdas, sovietų keleivinį lėktuvą prievarta nukreipę į Turkiją, įvykdė politinio, bet ne kriminalinio pobūdžio nusikaltimą ir todėl negali būti perduoti sovietams.

Trebizondo teismas jau anksčiau Brazinskus pripažino politiniais pabėgėliais, tačiau sovietų prokuratūrai juos apkaltinamus kriminaliniais nusikaltimais, patiektoji kaltinamoji medžiaga buvo dar kartą svarstyta, bet ir antrą kartą turkų teismas priėjo to pačio sprendimo. Apygardos teisėjas Ahmet Selim pareiškė, kad "lėktuvo tarnautojos nužudymas ir dviejų lakūnų sužeidimas buvo įvykdytas, tėyui ir sūnui bandant pasiekti laisvą kraštą".

Turkijos teisngumo ministerijos parūgūnas pareiškė, kad Brazinskai negali būti išduoti sovietams, bet jie gali būti teisiamai Turkijoje už įvykdytą žmogžudystę ir sužeidimus.

NAUJAS POSTAS

Prof. dr. A. J. Greimas spalio mėn. dalyvavo Milano Instituto Gemelli dešimtmečio minėjime ir ta proga suruoštame simpoziume skaitė vieną iš įžanginių paskaitų. Ta pačia praga, universiteto pakviestas, Paduvos universitete skaitė paskaitas.

A. J. Greimas pakviestas moksliniu direktorium prie Urbino universiteto Italijoje steigiamo tarptautinio semiotikos ir lingvistikos Instituto.

"Lietuvos" ansamblio nariai Lietuvoje.

KANADA – KATILAS AR JUNGINYS?

Kanados karališkosios komisijos pranešimas apie ne anglų ir prancūzų kilmės kanadiečių indėlį Kanados gyvenimui pabrėžia, kad kitų tautybių dalyvavimas Kanados politikoje, politinėse partijose, vyriausybėse įstaigose ir valdininkijoje palaipsniui augo, ypač po antrojo pasaulinio karo.

Balsavimas

Balsavimas rinkimuose paprastai yra pirmas ne anglų ar prancūzų kilmės piliečio žingsnis politiniame krašto gyvenime. Kiniečiai, japonai, indonezai, duchoborai, me-nonitai ir huteritai vienu ar kitu laiku neturėjo balsavimo teisių dėl savo tautybės arba dėl to, kad jie buvo atleisti nuo karo tarnybos.

Pastaraisiais dešimtmečiais panašūs apribojimai buvo panaikinti, tačiau Britanijos piliečiai vis dar yra privileijuoti, nes jie turi teisę rinkti ir būti išrinktais po vienerių metų rezidencijos šitime krašte.

Politika

Kitos tautybės federalinėje politikoje plačiau reikštis pradėjo po pastarojo karo. Daugiausiai atstovų federaliniame parlamente turi vokiečiai, ukrainiečiai, žydai ir skandinavai. Nuo konfederacijos įsteigimo buvo paskirta apie 12 ne anglų ar prancūzų kilmės senatorių, penki po 1945 m.

Padidėjo skaičius kitų tautybių kandidatų provincijų parlamentuose ir savivaldybių tarybose. Tai ypač ryšku

trijose prerijų provincijose, kur skandinavų, ukrainiečių ir vokiečių kilmės atstovai yra gausūs.

Valdininkija

1961 m. apie 17 nuoš. federalinių valdininkų buvo ne britų arba prancūzų kilmės. Didelė jų dalis buvo ateiviai, dirbantieji atsakingą administracinę, technikinę arba mokslinį darbą. Kariuomenėje apie 16 nuoš. personalo buvo ne britų arba prancūzų kilmės. Jis buvo pasiskirstęs įvairiuose laipsniuose ir pareigose.

Provincijų ir savivaldybių įstaigose kitų tautybių atstovai yra gausesni. Pvz., 1961 m. kitų tautybių atstovai Albertos provincijos valdininkijoje sudarė 39 nuoš., Saskatchewano valdininkijoje – 40 nuoš. ir Manitoboje – 32 nuoš. Britų Kolumbijoje ir Ontario provincijoje kitos tautybės sudarė 20 nuoš. valdininkijos.

Veržlesnės kultūrinės grupės yra linkusios reikalauti proporcingo dalyvavimo vyriausybėse įstaigose, pvz., senate, kabinete arba aukščiausioje teisme. Tačiau karališkoji komisija tokius reikalavimus atmets, nes, pasak komisijos narių, vyriausybinių pareigom turi būti skiriama, remiantis asmens sugebėjimu abiejų oficialiųjų kalbų rėmuose.

Vienodos sąlygos

Karališkoji komisija rekomenduoja, kad pilietybės sąlygos, teisė rinkti ir būti iš-

rinktam privalo būti vienodos visiems ateiviams, neatsižvelgiant į jų kilmės kraštus.

Federalinė vyriausybė peržiūri pilietybės politiką ir svarsto, kaip pakeisti pilietybės įstatymą. Pilietybės ministras Robert Stanbury pokalbiuose su visuomenininkais nurodė, kad dabartiniame pilietybės įstatyme "yra skirtybių, išplaukiančių iš kandidato tautybės, ir yra diskriminacijos tarp moterų ir vyrų. Viliuosi, kad mes išvystysime naują įstatymą, kuris teisingiau išreikš dabartinę kanadietišką galvoseną".

Visoje Kanadoje įvairiose plotmėse reikalingos priemonės, kad panaikintų diskriminaciją rinkimuose. Įstatymas, kuris tvarko federalinius rinkimus jau yra pakeistas ir paskelbtas, nors dar neįsigaliojo. Naujuoju įstatymu, visi federaliniai rinkėjai turės būti Kanados piliečiai.

Provincijų plotmėje vien tikrai Kvebeko įstatymas reikalauja, kad rinkėjas būtų Kanados pilietis. Kitose provincijose teisė rinkti turi ir Britanijos piliečiai. Paprastai teisė rinkti savaime suteikia teisę būti išrinktam. Atrodo, kad provincijos ir savivaldybės ilgainiui pakeis nuostatus taip, kad visi rinkėjai ir kandidatai privalės būti Kanados piliečiais.

(Canadian Scene)

Tikrai nepasikeitė?

NL lapkr. 4 d. laidoje išspausdinome Pabaltijo vokiečių laikraščio "Baltische Briefe" nr. 9 informaciją apie Bonnos užsienio reikalų ministerijos atsakymą Pabaltiečių tarybos raštą dėl Feder. Vokietijos vyriausybės nusistatymo Pabaltijo valstybių atžvilgiu po Bonnos ir Maskvos sutarties pasirašymo.

"Baltische Briefe" nr. 10 ankstyvesniąją informaciją papildė Krikšč. demokratų frakcijos Bundestage nario barono von Fircks klausimu vyriausbei. Spalio 9 d. Bundestage jis klausė:

— Vokiečių-sovietų atsakymo nuo jėgos panaudojimo sutarties 3 str. antruoju sakiniu Federalinė vyriausybė išpareigoja neribotai respektuoti visų Europos valstybių teritorinį integralumą dabartinėse sienose. Kaip tai suderinti su užsienio reikalų ministerijos 1970 rugpjūčio 27 d. atsakymu į Pabaltiečių tarybos paklausimą dėl federal. vyriausybės nusistatymo Pabaltijo valstybių klausimu? Atsakyme pažymėta, kad federal. vyriausybė savo žinomo nusistatymo Pabaltijo valstybių klausimu nėra pakeitusi. Tas nusistatymas rašte IRO (Tarptautinei pabėgėlių organizacijai) buvo formuluotas kaip "Nepripažinimas Sovietų Sąjungos įvykdytos Pabaltijo valstybių aneksijos".

Sirijus diktatorius Assad

Pierre Trudeau liberalų partijos konferencijoje Otavoje

Užsienio reikalų ministras atsakė:

"Užsienio reikalų ministerijos rugpjūčio 27 d. atsakymas į Pabaltiečių tarybos liepos 20 d. raštą remiasi faktu, kad jokia federal. vyriausybė nėra padariusi pareiškimo, kuriuo būtų pripažinta Pabaltijo valstybių įjungimas. Vokiečių-sovietų sutarties pasirašymas šiuo atžvilgiu nėra nieko pakeitęs."

"Sugrįžęs iš Maskvos rugpjūčio 7 d. aerodrome pasakiau, — čia cituoju pats save, — kad mūsų pareikštas nusistatymas jėga neliepsi sienų Europoje yra dalis sutartimi nustatyto mūsų abipusio atsakymo naudoti jėgą. Sienos ir ateityje gali būti keičiamos arba naikinamos taikiu keliu abipusiu susitarimu".

Taip apibrėžta vokiečių-sovietų sutarties reikšmė. Nurodymas į str. pradžioje sumintus tikslus ir principus sako, kad jis konkretizuoja atsakymą naudoti jėgą sienų atžvilgiu. Abiejų pusių išpareigojimas respektuoti visų Europos valstybių teritorinį integralumą išskiria vienašalius pakeitimus prievarta.

Baronas von Fircks: "Pone ministre, ar Jūs nesate kartu su manim nuomonės, jog pagal logikos ir vokiečių kalbos dėsnius "Respektavimas valstybės integralumo jėga dabartinėse sienose" turi būti ne neribotai, bet ribojamai suprantas, jei tuo pat metu teigiama, kad anų sienų dalis yra nustatyta prieš "tarptautinės teisės dėsnius, t. y., ne sutarties, bet aneksijos keliu?"

Scheel: "Paskutinės Jūsų sakinio dalies aš akustiškai nesupratau."

Baronas von Fircks: "Jeigu teigiama, kad tų sienų dalis nustatyta ne pagal tarptautinę teisę sutartimi, bet prieš tarptautinės teisės dėsnius aneksija".

Scheel: "Tai netrukdo mums pripažinti, kad vienašališki sienų keitimai, kurie normaliu būdu tik jėga gali būti įvykdyti, sudaro pavojų taikai ir dėl to nededami mūsų politikos pagrindan. Apie teisinį sienų nustatymą, apie jų teisinį pobūdį mes nepasisakėme".

Baronas von Fircks: "Pone ministre, ar yra kur nors įrodymas ar koks nurodymas į tai, jog Sovietų Sąjunga, kaip susitariančioji su feder. vyriausybe šalis, sutarties 3 str. raidę ir turinį aiškina taip pat, kaip ir Jūs čia aiškinate?"

Scheel: "Dėl sutarties čia dar vyks diskusijos. Tada aš galėsiu pranešti sovietų užsienio reikalų ministro tuo reikalu pasisakymus iš derybų protokolų. Tai paaiškės per diskusijas dėl sutarties". Inf.

ITALAI UŽ ANGLŲ KALBĄ

Montrealio priemiestyje St. Leonards iškilio konflikto dėl dėstomosios kalbos mokyklose, ir tas konfliktas buvo išspręstas, remiantis Kvebeko provincijos įstatymu, kuriuo leidžiama steigti anglišką klases, jeigu pakankamas tėvų skaičius taip nubalsuoja. St. Leonarde 2173 pradžios mokyklos vaikų tėvai išreiškė norą, kad būtų dėstoma angliškai, 3922 — prancūziškai.

Dabar pirmą kartą šiame prancūziškai kalbančiame priemiestyje pageidaujantieji gali mokytis anglų kalbos. Anksčiau čia buvo dėstoma tik prancūzų kalba, o kai kla-

sės buvo dvikalbės, kur kai kurie dalykai buvo dėstomi angliškai ir kai kurie prancūziškai. Dvikalbė sistema buvo panaikinta 1968 m.

Už anglų kalbos dėstymą pirmoje eilėje balsavo italai, kurie St. Leonardo 35 tūkstančių gyventojų tarpe sudaro 35 nuoš.

Seniausio Kanados itališko laikraščio "Il Cittadino Canadese" redaktorius ir Montrealio miesto tarėjas N. Ciarrarra pareiškė, kad italai pageidauja angliško švietimo, nes "tai yra šiaurinės Amerikos verslovinė kalba. Mes norime pasirinkimo laisvės, ne privilegijų, ir mes tęsime kovą už socialinę teisybę. Esame kanadiečiai ir norime tų pačių teisių". (Canadian Scene)

PRANCŪZŲ KALBA

Kvebeko provincijos vyriausybė nusprendė, kad visi valdiškų įstaigų siunčiami raštai kitoms valdiškoms įstaigoms bus prancūziški. Premjeras Bourassa pareiškė, kad šita taisyklė bus taikoma visoms Kanados vyriausybėms įstaigoms ir privačioms bendrovėms Kvebeke. Išimtis tebūdaroma su privačiais asmenimis, antraip tokia taisyklė "sukurtų prejudiciją prieš eilę svarbių neprancūziškų grupių Kvebeke".

BORUTOS RAŠTAI

Lietuvoje pradėta leisti K. Borutos raštų serija. Vilniuje išleista K. Borutos knyga "Neramūs arimai". Įdėtas poetinis rašytojo palikimas, kai kurie eilėraščiai paimti iš rankraščių. E.

APSIDRAUSK!
ADAMONIS INSURANCE AGENCY, INC.
 SAVARANKIŠKAS AGENTAS
P. ADAMONIS
 Chartered Insurance Broker
 Su teise dirbti QUEBEC' O ir ONTARIO provincijose
 3907 A Rosemont Blvd., Montreal 408, P.Q. Tel. 722-3545
 Sekr. M. Arlauskaitė, tel. 722-3986.

R.J. IŠGANAITIS, BA, BCL
 ADVOKATAS
 BIEGA, BEAUREGARD, VALADE & IŠGANAITIS
 INSURANCE EXCHANGE BUILDING
 276 ST. JAMES ST. WEST - SUITE 525
 MONTREAL 126.
 Tel: 842-1126, namų 674-7038

DR. A. S. POPIERAITIS
 B.A., M.D., C.M., M.Sc., L.M.C.C., F.R.C.S.(c)
 CHIRURGINĖ PRAKTIKA
 KREIPTIS Tel. 931-3275
 SEAFORTH MEDICAL BUILDING
 3550 Cote Des Neiges Rd., Suite 720.

Dr. E. ANDRUKAITIS
 832 St. Joseph Blvd. E.
 (kampas St. André)
 TEL. 522-7236.

Dr. J. MALIŠKA
 1440 St. CATHERINE Street W.,
 Room 600
 Dantų gydytojas
 Tel: 866-8235, namų 488-8528.

DR. A. O. JAUGELIENĖ
 1410 Guy St. pirmas aukštas
 Dantų gydytoja
 11-12 kambarys.
 Tel. 932-6662; namų 737-9681.

Dr. V. GIRIUNIENĖ
 Dantų gydytoja
 5330 L'Assomption Blvd.
 Tel. 255-3535

ADVOKATAI
J.P. Miller, B.A., B.C.L.
 Suite 205
 168 Notre Dame St. E.
 Tel: 866-2063; 866-2064.

NOTARAS
J. BERNOTAS, B.A., B.C.L.
 Sun Life Building
 Suite 2001
 Tel. 866-1359

JUOZAS GRAŽYS
 KAILIŲ SIUVĖJAS
 • Siuvu ir parduodu
 • Taisau ir remdeliuoju
 • Vasaros laike saugojimas (Storage)
 6396 Bannantyne Ave. Verdun, Montreal
 Tel. 767-6183.

BERNARD K. SCHNEIDER, B.A., B.C.L.
 ADVOKATAS
 DORCHESTER TOWERS
 555 DORCHESTER BLVD.-W
 SUITE 1616
 MONTREAL 128, QUE.
 PHONE 871-1224
 RES. 486-3361

Keating FORD Sales Limited
 TEL: 769-8831
 Namų 366-2548
 4475 BANNANTYNE AVE.
 VERDUN, QUE.
 PINTO MAVERICK TORINO
 Sales Manager
 Leo Gureckas

LITAS
 MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA
 ADRESAS: 1465 De Seve Street
 Montreal 205, Que.
 TEL. 766-5827.
MOKA UZ:
 EINAMAŠIAS s-tas 5.0%
 SERUS (numatyta) 6.0%
 TAUPOMAŠIAS s-tas 6.5%
 TERM.IND. 1 metams 7.25%
 TERM.IND. 2 " 7.75%
 TERM.IND. 3 " 8.00%
 Nemokamas gyvybės draudimas iki \$2,000 žerų sumos.
DUODA PASKOLAS:
 (iskaitant nario gyvybės apdraudą iki \$10,000 paskolos sumos)
 ASMENINES, čekių kreditu ir nekiln. turto (rezidenc. nuosavybė) iš 9%
 INVESTACINES pagal jų rūšį nuo 9.5% iki 12%.
 TERMINUI suėjus paskolos atnaujinamos iš tuo metu galiojančio palūkanų procento.

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.
DRAUDIMO AGENTŪRA
 TEL: 727-3120
 6695 — 35th Avenue, Montreal, 409,
 NAMU 376-3781
 Albertas NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.
 KOMERCINIO, PRIVATAUSTURTO, AUTOMOBILIŲ, ATSAKOMYBĖS, GYVYBĖS DRAUDIMAS

IR GERAI, IR BLOGAI... nuomonės, laiškas, atgarsiai

ARGI IŠTIKRUJŲ TAIP YRA?

Labai produktyvus mūsų spaudos darbininkas Al. Gimantas "Tėviškos žiburiuose" bando aptarti, jo supratimu, nenormalią padėtį, kuri atsiradusi tarp ateitininkų ir skautų organizacijų. Štai, jo pagrindinės mintys:

Kažkur kažkas yra netvarkoje ir tai jaučia abi grupės. Iš jaunųjų tekę nugirsti vienu prieš kitus viešus ar pusiau viešus priekaištus ar pastabas. Susidaręs įspūdis, kad mažai tiki tuos, ką sako. Vadovai, girdėdami tokias bevertes kalbas, nekreipia dėmesio, kai kada sudraudžia, kai kuriais atvejais — pritaria.

Negalėčiau kalbėti ateitininkų vardu, bet kaip skautui tebūnie leista pasakyti, kad Al. Gimanto virš minėti samprotavimai, atrodo, neturi pamato, o kai kur net yra kontradikciniai. Sakyti, kad "kažkur kažkas yra netvarkoje" — yra tik spėjimas. Vadovai, mano supratimu, gerai darą, kad nekreipia dėmesio į bevertes kalbas. Lietuviškas priežodis tai pavirtina — vėjų ir žmonių kalbų nesugaudysi.

Mažuosius galima pateisinti, jog jie tiki, ką sako ir veikia. Tai psichologinis aspektas. Jų vaizduotė plati ir dažnas jų didžiuojasi savo įsivaizduotu pranašumu, nes tai, tur būt, išplaukia iš pačios vaikystės. Tačiau aš esu tikras, kad tokios jaunųjų prieš vieni — kitus pastabos ar priekaištai nėra vadovų ar vyresniųjų įkvėpti. Taigi tose bevertėse mažųjų ar jaunųjų kalbose neižiūrėkime tragedijos.

Žinoma, vadovai nereikalingoms kalboms pritari negali. Be jokio vadovų dėmesio šis negeras įprotis, jei jis ir būtų, išnyks. Įvedus akciją prieš tai, galima būtų kartais susilaukti priešingų

rezultatų. Juk šiais laikais labai populiarius priežodis — užgintas vaisius skanesnis.

Pagaliau Al. Gimantas siūlo pradėti bendrą kalbą apie ateitininkų ir skautų organizacijų suartėjimą, nes, jam atrodo, kad jos yra atsiribojusios, lyg geležine uždanga atsivėrusios.

Nepirmus metus tenka dirbti ir stebėti organizacijų veiklą. Ne kartą teko dalyvauti organizacijų bendros veiklos vyksme. Su malonumu prisimenu pernai Toronte skautų ir ateitininkų suruoštą įspūdingą akademią kun. A. Saulaičiui pagerbti. Nemačiau tarp šių organizacijų prarajos. Todėl, manau, gal nebūtų reikalingas peršamasis dirbtinis suartėjimas. Tose organizacijose dažnai yra tas pats lietuviškas jaunimas ir tai organizuotas jaunimas. Gal daugiau reikėtų nukreipti mūsų akis į tą neorganizuotą jaunimą ir kitas ydas.

Atrodo, kad yra gera, jei šios dvi organizacijos veikia atskirai. Dažnai tatau paskaitina rivalizaciją, kuri veiklą tik suaktyvina.

Gal šioj vietoj prisimintina Lietuvoje prieš II pasaulinį karą bandytas įvesti "kariuomenės ir visuomenės susiartinimo" šventės. Atrodo, jos niekad nebuvo populiarios, nes dirbtinės. Juk kariuomenė ir visuomenė buvo tie patys žmonės ir koks ypatingas susiartinimas mums buvo nereikalingas.

v. s. L. Eimantas

CITATOS

NEPAKANTŪS ŽMONĖS

Tarp "Naujiečių" ir "Laisvosios Lietuvos" bendradarbių iškilusį ginčą dėl A. Voldemaro "Keleivis" lapkričio 24 d. šitaip komentuoja:

Ne koks pliuskis, bet rimtas žmogus, senas visuome-

nininkas, vienas iš liaudininkų įžymiųjų veikėjų agr. Jonas Bertašius neseniai Naujienose pasidalino savo turimomis žiniomis apie prof. A. Voldemarą. Nieko savo jis nepridėjo, bet parašė, ką buvo girdėjęs iš kitų mūsų įžymių žmonių.

"Laisvoji Lietuva", apie kurią spiečiasi A. Voldemaro gerbėjai, pikta atsikirto J. Bertašiui. Į tai J. Bertašius vėl atsiliepė Naujienų lapkričio 10-12 dienų laidose.

Čia neatpasakosime, ką J. Bertašius dar apie A. Voldemarą parašė, bet duodame ištraukų, kurios rodo, kokių nepakenčiančių kitų nuomonės žmonių esama. Štai ką rašo J. Bertašius:

"Netrukus po pasirodymo mano straipsnio Naujienose vienas iš prof. A. Voldemaro gerbėjų, kuris pavardės nepasiskaitė ir balso nepažirau, telefonu mane įspėjo, kad aš savo straipsniu užsitarnavęs kulkos kaktan, o Naujienų redakcija bombos.

"Atsakydamas į grasinimą, pareiškiau apgailėstą, kad toks "gilus patriotas" be reikalo pasitraukė iš Lietuvos, nes ten tikrai būtų radęs kam tą kulka kaktan suvaryti ir kur tą bombą panaudoti prof. A. Voldemaro garbei apginti.

"Po kelių dienų vėl kitas paskambino. Nors pavardės ir nepasake, bet iš balso pažinau. Jis griežtai pareikalavo rašinių atsaukti..."

J. Bertašius gavęs ir anoniminių grasinančių laišką, kurį pasirašiusi kažkokia "Ramybės - Teisybės Mylėtojų Draugija".

Taigi, visokių "pištaliotininkų" mūsų tarpe vis dar netrūksta. Matyt, yra žmonių, kurie pakenčia tik savo

go iki pusiaujo, o rusiškas kalėdinis Dieduška Maroz nesigalėjusiai spaudžia, nes Celsijus rodo penkiasdešimt šešis laipsnius šalčio. Už tą darbą ir vargą kasdien gaunu pylos, kad neišdirbu nustatytos normos.

Bara mus, kai priima darbą. Gauname gerą porciją visokių pažadų ir grasinimų, kad esame sabotaznikai ir simulantai. Vakaris susišaukė bara aukštesni viršininkai. Jų pažadai už normų neišdirbimą dar baisesni. Jie žada kalėjimą arba suaudymą. Atrodo, kad šaudyti nereikės, nes dirbdami tokiam šaltyje, alkanai ir menkai apsirengę, greit patys pasibaigsime.

Kartu dirba iš žemaitijos dvidešimt penkerių metų vyrukas Liudas Vizgirda. Nei iš šio nei iš to jis pradėjo sirgti nuomaru. Po kelių priepuolių patarėme jam nors žolėmis gydytis, nes vietinės šios tokias žoles pažįsta. Jis labai nustebo, nes tų priepuolių neatsimena ir sakosi, kad nei namie nei čia šia liga nesirgęs. Nusiminė vaikas ir sako:

— Jei sergu, tai aš pradėjau sirgti tik dabar, miškuose.

Taigoje vieną pusę paralyžavo Zenonui Geležiniui. Jis tik septyniolikos metų berniukas. Guli ant narų be jokios priežiūros ir gydymo. Aprimus šalčiams, kai atveš arkliams pašarą ir darbininkams maisto produktus, jį parveš į kaimą.

Mano kalėdiniai pietūs. Šildau prie laužo ir valgau sušalusias, nuo arklių pasivogtas bulves. Kalėdos be duonos riekiutės, tai šiandien dar skaudžia už kitas dienas. Laikaisi dantis sukandusi, kad nesuklykčiau. Tai tokios buvo mano pirmosios Kalėdos darbo žmonių rojuje. Šiandien man dviguba šventė, nes gimimo diena ir vardinė.

Iš lėto ateina vakaras. Vos pavilkdama kojas, slenk į stovyklą. Kalėdų vakaras toks pat, kaip ir visi kiti mūsų vakarai: vakarienės virimas, veltinių ir autų džiovinimas, pagaliau polsis ant kietų narų.

Keli vyrai šnekasi ir pasakoja naujienas. Įsiklausau. Vienas sako:

— Taigoje mačiau žmogų.

— Matėme ir mes tą žmogų, — patvirtina kiti.

Ir prasideda svarstymas ir spėliojimas. Iš kur tas žmogus taigoje atsirado? Gal paklydęs, o gal iš kariuomenės pabėgęs dezertyras. Kur jis gali taiga keliuoti? Sušals ar miško gilumoje paklydęs mirs badu. Artimiausieji kaimai už septynišiasdešimt kilometrų. Tas nuotolis nebaisus, jei geri keliai ir tinkamos susisiekimo priemonės. Bet pabandyti be kelio ir pasinėris iki juostos sniege paklampoti — pasidaro baisu. Negyvai nuo šalčio sugargazėsi, nes pavargęs nerasi kur pailsėti ir susilti.

Prasidėjo įvairiausi pasakojimai apie sibirikių šalčių aukas. Vienas vyras pasakoja, kad prieš porą metų taigoje pasiklydo dvi mergaitės. Iš vakaro darbininkai

po chicagos dangum

Chicago "Sun Times" atspausdino dr. A. Kriškėičiūno straipsnį "Jei ką reikia teisti, tai tik Sovietų Sąjungą už jos veiksmus. Jungtinės Tautos turėtų po 25 m. tylėjimo ir neveiklumo pradėti naują erą". "Chicago Tribune" laikraštyje Tomas Tauras žmonėms primena dvigubą komunistų mąstą: 1939 m. Stalinas su Hitleriu pasidalino Lenkiją ir Lietuvą. Niurnberge teismo salėje Stalino emisarai balsavo, kad reikia pakarti vokiečių signatarą, tačiau protestavo, kai buvo minimi jų signatarai. Autorius iškelia faktą, kad Lietuvos per 30 tūkst. partizanų žuvo kovojant prieš okupaciją, komunistai juos vadina banditais, o kiek Sibire žuvo lietuvių?

Spalio 24-25 d. Clevelande įvykęs JAV LB tarybos suvažiavime naujuoju CV pirminkiu išrinktas V. Volertas. Tad ir CV būstinė persikelia į New Jersey. Chicagos apygarda turės daugiau dirbti. Sėkmės.

Iš Chicagos į New Yorko padangę iškeliavo Lietuvos vyčių žurnalas "Vytis". Čia jį labai sumaniai ir gerai tvarkė Irena Sankus. Dabar žurnalą redaguos Loreta Stukas. Taigi prof. J. Stukas yra vyčių pirminkas, o Loreta, jo žmona, redaktorė. Chicagos vyčių sudarė tautinių šokių grupę. Dalis šios grupės šokėjų atėjo iš Ateities Atžalyno, nes pastarasis jau du metai neveikia. Gaila, kad dėl kai kurių nesutarimų, iširo gražus vienetas. Atžalynas turėjo išigijęs kankles, kuriom lėšas daugiausia sutelkė Prekybos rūmai ir tėvai. Reiktų tą turtą pavesti Lietuvos vyčiams.

nuomonę, o jų suprantama vienybė — tai viena galva, viena mintis, gi kitaip mąstantiems — viena kulka ir viena bomba.

Kiekvienais metais čia kai kurios organizacijos nori atgaivinti paprotį, buvusį Lietuvoje, Veltinių dieną organizuoti aplankyti mirusiuosius kapinėse. Kai kurios organizacijos jau pagerbė mirusiuosius spalio 25 d., kitos lapkričio 1 d. Ypač kapinių sklypų savininkų draugija šias tradicijas nori iškilmingai praversti. Daug mes savo artimųjų turime Lietuvių šv. Kazimiero ir Tautinės kapinėse. Būtų gera, kad mirusiųjų laidotuvių kiek galima rimčiau būtų elgiamasi. Dabar dažnai laidotuvės išvirsta į mugę.

Spalio 10 d. įvykęs Anglijos liet. klubo parengimas davė 1016 dol. gryno pelno. Pakšto salė buvo pilna, linksmi praleistas vakaras. M. Bilitavičius paskaitė savo jumoru. Buvo atvykę ir Britanijos liet. klubo valdybos nariai. Gražu, kad pagaliau būvę Anglijoj lietuviai eina prie sugyvenimo ir, reikia tikėtis, kad ateinantieji metai atneš bendrą susijungimą. Klubai atlieka gerus darbus, bet vieningai veikiant būtų daugiau pasiekta.

Džukų draugijos valdyba sudaro Pr. Nedas, M. Grėb-

Šiuo metu Chicagoje į dangų kyla naujieji Jaunimo centro rūmai. Ed. Šulaičio nuotraukoje dabartinis Jaunimo centro direktorius kun. Jonas Borevičius, S. J.

lūnas, J. Kanas, J. Panka ir St. Grigaravičius. Jie surengė gražų K. ir M. Petrauskų minėjimą, kuris sutraukė pilną Jaunimo centro salę savo turininga programa.

D. Lapinskas ir L. Rastenyte netrukus sukurią šeimos židinį. Ta proga visi juos nuoširdžiai pasveikino. D. Lapinskas ir kiti atliko puiklį minėjimo programą. Bravo džukai.

Lapkričio 8 d. įvyks metinis Lietuvos TV susirinkimas, kuris turės nuspręsti tolimesnę LTV veikimą ir išrinkti valdybą. Paskutiniu metu susilpnėjo LTV programos turiningumas, neša nuostolį. Penktus metus LTV gyvuoja, tačiau tolimesnė programos ateitis neaiški. T. Štutas ir Fr. Gramontienė įsteigė kitą programą "Our Heritage" vardu, kuriai jie vadovauja ir praveda. Joje yra rodoma etninių grupių Amerikoje menas, šokis, dainos, muzika ir kt. Taigi, dabar lietuvių rankose yra dvi programos 26-me kanale.

Chicagoje išeina šie skautų leidiniai: "Skautų Aidas", red. J. Toliušis, "Mūsų Vytis", red. R. Kvilytė, "Draugo" skyrius Skautybės kelias, red. I. Regienė, "Naujiečių" skyr. Mūsų skautija, red. B. Vosylius. "Naujienos" dar pasirodo jūrų skautijos skyrius, red. Ed. Vengianskas.

Bal. Brazdžionis

VERGIJOS KRYŽKELIUOSE

STEFANIJA RŪKIENĖ

KALĖDOS TAIGOJE

Piauname su Froska labai storą medį. Kiek palaukus aš jai sakau:

- Šiandien mūsų Kalėdos.
- O ji man atsako:
- Todėl taip ir šalta.

Kiek patylėjusi priduria:

— Mes irgi turime Kalėdas, bet jų nešvenčiame. Anksčiau mūsų tėvai jas švėsdavo.

Dirbu iš visų jėgų ir laikaisi, kad neparodyčiau ašarų. Galvoju, kad komunistinė imperija ir su plačiausiu Sibiru dar nėra visas pasaulis. Labai toli nuo mūsų yra laisvas pasaulis, kur iškilmingai švenčiama Kalėdos. Turėjau ir aš laisvą šalį, kur su pakilia nuotaika švėsdavome Kristaus gimimo šventę. Džiaugdavosi tėvai, kada visi susėsdavome prie Kūčių stalo. Tai buvo šeimos šventė. Po švenčių motina kiekvieną apverkdavo iš namų išleidama. Ar dar gyvi šiandien mano tėvai? Kas juos aplankys Kūčių vakarą senatvėje? Nėra Stafelės, nėra ir Aleksėlio.

Vėliau turėjau savo šeimą. Pavargdavau per dieną šventėms besiruošdama. Šiandien žodis "pavargdavau" taigoje visai netinka. Bet kiek buvo džiaugsmo susėdus prie Kūčių vakarienės stalo ir uždegus eglutės žvakutes. Nijolės akys pasidarydavo didelės didelės, o veidelis spindėdavo neapsakomu džiaugsmu. Su šypsena į ją žiūrėdavau ir jaučiausi laiminga.

Arba rytą pabunda mažytė ir randa po eglute dovanėles, padėtas Kalėdų Senelio. Žiūri išplėtusi akutes ir pradeda juoktis. Staiga susilaiko ir trina rankutėmis akutes, nes galvoja, kad tik padudusi iš miego blogai mato. Vėl žiūri į dovanėles, apsikabina rudą meškiuką ir jau drąsiai juokiasi, jį myluoja, nes tikrai neapsirikio.

Kur šiandien mano šeima? Jei išliko gyvi, tai jiems geriau, kaip jų mamytėi.

Alkana ir sušalusiu traukiu visą mielą Kalėdų dienelę piūklą ir dairausi, į kurią pusę medis grius. Dirbame visai nežinodamas miškų kirtimo technikos. Snie-

ieškojo, bet nerado. Rytojaus dieną atrado paklydėles susirietusias į kamuoliuką ir sušalusias. Žiemą taigoje labai daug žmonių sušala ar apšąla. Pilnos ligoninės ligonių su sušalusiais rankų ar kojų pirštais, kojų kulnais ir veido skruostais ar smakrais. Sibiro žiemuzė labai klasinga ir apgaulinga, nes nėra vėjo ir drąsuoliūs tose sidabrinėse dienose dažnai negyvai užspaudžia.

SVEIKATOS TIKRINIMAS

Vieną vakarą, grįžus iš darbo, visiems pranešė, kad valytojos kambary bus darbininkų sveikatos patikrinimas. Tą patikrinimą turi visi praeiti. Gerai, pirmą kartą pamatysiu sovietinį gydytoją.

Pirmiausia tikrinama vyrų sveikata. Jiems, kaip stipresniems darbininkams, duodama pirmenybė. Tuojau prie durų susidarė eilutė. Šaukia po vieną. Įeina, patikrina ir greit iššoka atgal.

Vyrus patikrinus, pradėjo šaukti moteris, kurių čia žymi dauguma. Aš visai nesukub, nes iš to apžiūrėjimo nieko gera nelaukiu. Atėjo ir mano eilė. Įėjusi žiūriu, kaip tie "rojaus" gydytojai atrodo — apsirengę baltais chalatais ir veiduose išdidus pasitikėjimas savimi.

Tuoju užsirašo mano vardą, pavardę ir klausia, kuo skundžiuosi. Pasisakau apie skrandžio skausmus, seilių bėgimą, svaigimą ir sąnarių uždegimą. Pradeda tikrinti. Išklauso širdį, pamatuoja kraujo spaudimą ir pasako, kad kraujo spaudimas per žemas. Pirmasis kažkuo suabejoja ir duoda kitam patikrinti. Antrasis taip pat diagnozuoja. Pamatuoja temperatūrą ir randa ją žemesnę už normalią.

Tuoju man pasako, kad labai didelis organizmo nusilpimas kaip iš po sunkios ligos. Skrandį pataria gydyti ir neužleisti. Žinoma, pataria ir dietos laikytis. Viespatie, laikytis dietos?!

Baigė apžiūrėjimą, parašė pažymėjimą, kuriame įrašė, kad esu ligonis ir kad reikia mane atleisti nuo darbo.

Gydytis turėsi vaikščioti į Suchoje kaimą pas felčerę. Ji man suleis ir prirašytas injekcijas. Jei sveikata nesitaisys, tai ateiti į Bakčarą pasitikrinti. Priminė, kad Bakčare yra rajono ligoninė, nors joje vietų mažai ir visada būna perpildyta ligoniais, bet "reikaliui esant surasime vietelę ir jums paguldyti."

Tie gydytojai nuo darbo atleido Z. Geležinį ir Stupelį ir jiems paskyrė gydymą.

Dabar aš pakeičiau nuomonę apie sovietinius gydytojus. Jie į tremtinius žiūrėjo visai bešališkai ir mūsų neskriaudė. Visi lietuviai tremtiniai buvo paklusnūs, sąžiningi ir darbštūs. Mūsų rami laikysena

buvo vienintelė jėga, su kuria skaitydavosi ir enkavedistai.

Gydytojai net atjautė mane. Tą išskaičiau iš jų žvilgsnių ir atidavus apžiūrėjimo. Besikalbant paklausė profesijos. Pasisakiau, kad tėvynėje buvau mokytoja. Jie gerai žinojo konstitucijoje įrašytą parodiją, kad visi dirba pagal savo profesijas ir išgales.

Aš labai džiaugiausi, kad atleido nuo miško darbu. Baigėsi jau paskutinis jėgos ir artinosi tas momentas, kad grįžtant į stovyklą išgrįsiu ir pasibaigsiu. Taip ne vienam atsitiko.

Rytojaus dieną, kurie gavome gydytojų pažymėjimus, nėjome į darbą ir slampinėjome po baraką. Netrukus turėjo iš kaimo atvežti arkliams pašarą, grįždami ir mus pavėžins. Nors eisime pėsti, bet didesniu būriu ir prie pastoties bus saugiau. Čia visi stengiasi vaikščioti būreliais, nes klaidi taiga, nėra kelių ir dideli šalčiai sudaro pavojų pasiklysti ir sušalti.

Nuėjome į raštinę pasiteirauti apie savo uždarbį. Gal gerokai pinigų uždirbome, nes beveik tris mėnesius kirtome mišką. Buhalteris paaiškino, kad mums miškų administracija nieko nemokės. Jie apskaičiuos mūsų darbą ir nusiųs į kolchozą, ten pavers į darbdinius ir apmokės pagal nustatytą atlyginimo standartą. Eitiniams miškų darbininkams atlyginimus moka kas mėnuo.

Šiandien pietus išsiviriau iš gerų bulvių. Darbininkai sužinojo, kad neimu miškan, tai dar keli pasi-prašė išvirti vakariene. Jie į savo indelius pridėjo žalių bulvių, o man už darbą sumetė po vieną bulvę. Gavau pilną dubenėlį gerų ir skanių bulvių. Džiaugiuosi aš. Gera ir jiems, nes grįžė iš darbo galės tuojau užvalgyti skanių tuštytų bulvių.

Jau gerai, kad nedirbu, bet dabar dar ir gerai pavalgus. Labai gera būtų riekutė duonos ir stiklinė saldzios arbatos. Matai, kaip greit žmogus išpaiksta ir atsiranda dideli norai. Tačiau nieko kito aš negaliu norėti iš dabartinio savo gyvenimo, kaip tik bulvių.

Taip ir prabėgo kelios dienos nieko nedirbant. Vėliau darbininkams vakariene, vakarais lopydavau drabužius, pasiuvau iš maišių keliems vyrams kelnes. Per tą laiką net sustiprėjau.

Atvažiavo iš kaimo pastotis. Stovykloje nakvojo, nes reikėjo pailsinti arklį. Išvažiuodama su visais atsisakiau ir grąžinau lopinius ir siūlus. Gavau net porą riekutių duonos kelionei pasitiprinti. Susikroviau savo turtą dėžutėn ir išvažiuoju. Dėžutė man kaip iš dangaus nukrito ir tą gerąją valytoją aš visada prisimenu. Kelionė buvo sunki ir ilga. Truputį pavaziuodavome, o sušalę vėl eidavome pėsti. Apie vidurnaktį grįžome į kaimą.

Bus daugiau

ESKIMIZMAS IR MASOCHISTINĖ TREMTINOLOGIJA

"NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS" VAK. EUROPOS KORESPONDENTO ROMO ŠILERIO POKALBIS SU RAŠYTOJU EDV. CINZU

NL - Jūsų knyga "Brolio Mykolo gatvė" Mackaus fondo leidykla išleis tikriausiai dar šiais metais. Galėtumėt NL skaitytojus trumpai supažindinti su ja?

EC - Romane išryškėja keturi pagrindiniai veikėjai: Belgijos svetimšalių darbininkų problemų fone nelaiminga meilė išgyvenanti graikė Stepana, Brolio Mykolo gatvės gyvenimą stebintis senas skurdžius Armėnas, savo knygų veikėjus pats išgyvenantis lietuvis rašytojas Jonas, ir - anglių kasyklose dirbantis modernių pagonių misionierius lietuvis kunigas - darbininkas Paulius.

NL - Jūs esate parašęs keletą novelių, kurias atspausdino Barėno "Pradalgė" ir Kavolio "Metmenys". Kokiais sumetimais pasirinkote šiuos leidėjus?

EC - Prieš keletą metų pasiuočiau mielijam Barėnui į Londoną dvi noveles. Jis išspausdino "Europos lietuvių" ir pakvietė bendradarbiauti "Pradalgėje". Taigi jokia pasirinkimo nebūvo, o tik paprastas atsiktinumas. Su Metmenų žmonėmis susipažinau lankydamasis Chicagoje. Ten būdamas ir parašiau juose spausdintą "Susitikimą".

NL - Su leidykla, kaip matom, neturite sunkumų, nereik jums jų ieškoti arba prie jų stiliaus prisitaikyti. Galite be varžtų rašyti, esate laisvas.

EC - Laisvė - gana keistas dalykas, iš kurio kampo žvelgi, visis kitaip atrodo. Kaip ir kiekvienoje supolitoje visuomenėje, išsivijos leidyklos, jeigu ir nestato ypač griežtų reikalavimų, meliau spausdina jų moralinei ar ideologinei kompetencijai artimesnius darbus. Bent toks išpūdis susidaro, skaitant mano užkampį atklydusias knygas. Žinoma yra ir išimčių - leidyklų, kurioms terūpi vien tik kūrinių literatūrinė vertė - bet tokių nedaug. Aš nežinau tik Mackaus fondą.

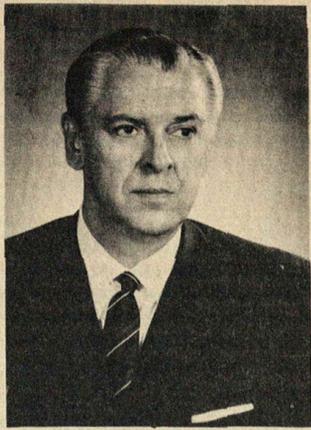
Sekantį darbą bandysiu išspausdinti Vilniuje. Po Josefo Baisio mirties kūrybinės laisvės sąvoka pasikeitė. Tuom įsitikinau skaitydami paskutinius Lietuvos rašytojų kūrinius, kuriuose be tradicinio Vakarų juodinio ir vaikučius šaudžiusių banditų vinelių perkalinėjimo, vis ryškiau išsiskiria aiškiai turtingos Lietuvos grožinės literatūros spalvos. Esu kultūrinio bendradarbiavimo šalininkas. Ne "Draugo" - "Gimtojo krašto" pasikeitimo, bet tikro, apolitinio ir neišvengiamai pozityvaus nutolusių brolių šnekoje.

NL - Savitu stiliumi ir turiniu jūs susikūrėte vietą mūsų literatūroje. Deja, jūsų veikaloose labai mažai pasitaiko lietuvių veikėjų. Kodėl taip yra?

EC - Pasirenkant siužetą neišvengiamai išsispaudžia kasdieninė aplinka. Belgijoje gyvenau jau trečią dešimtmetį, todėl žymiai lengviau suvokiu kasdienes galus, negu toliuose vos teįjūrimus lietuvius. Esu įsitikinęs, kad grožinėje literatūroje lietuviškų temų vaikymas - nebūtinai dalykas. Tačiau neįmanoma lietuviškų veikėjų, kur jie derinasi su kasdienybės tikrove.

NL - Jūsų novelėse jaučiasi ir antiklerikaliniai momentai, kartais yra ir pornografiškų vietų.

EC - Neskubėkite kategorizuoti autoriaus, jeigu jis vienaip ar kitaip novelėje palietė kunigą. Piešdamas realų aplinkos vaizdą, randu kunigams priklausančias spalvas. Vienos jų tamsesnės, kitos itin šviesios. "Brolio Mykolo gatvėje" skurdžius Kristų skelbia, mano nuomone, idealus kunigas. Taigi jeigu ra-

Ed. Cinzas

šau apie kulto vyrus be brahmiškos tradicijos, tai dar nepadaro manes antiklerikalų.

Peršasi mintis, kad jūs, kaip ir nemaža dalis kritikų, ieškote autoriaus "paslėptos minties". Man atrodo, kad nebūtina viską išaiškinti, supiaustinėti sąvokų peiliuku, kad patvirtinti, jog yra taip, o ne kitaip. Kartais aplamai nėra ko tvirtinti. Žinoma, jeigu į kūrinių žiūrime be savų akinų.

Ta nelemtoji pornografija... Tikru pornografu laikau Celine, kuriam paskyrė Nobelio premiją ir kitus, kurie leidžia vaikščioti savo veikėjus be kelnų, bet tai nieko neišryškina. Mūsų katekizminė moralė dar ilgai užsidengs akis prieš šitą tabu. Bažnyčios tėvai iškastravo žmogų. Freudas susumavo jį į seksualinį pojūtį, bet aš manau, kad yra tarpinis keliukas: žmogus yra, toks, koks yra visus pojūčius išgyvenantis, realus ir vykusiai išbalansuotas. Todėl jo jausmų nagrinėjimas dar nereiškia, kad kryptama į amoralumą.

Jakštas sako, Maironio kūryboje suradęs pornografijos... Škėma parašė, mano nuomone, vieną stipriausių darbų, o kai kurie vyrai vos nesudegė iš gėdos. Kad be eskimino patriotizmo, klerikalinės filosofijos patos ir neapykantos komunistams surado ir kitokių jausmų lietuvių? Rašydami apie gyvojo gyvenimo individą, negali užpūsti lempos: vienos ar kitos tendencijos tamsoje atliktais darbas tebus tik apgraibinis ir neišbaigtas.

NL - Jūs pasirodėte lietuvių literatūroje gana vėliai...

EC - Kiekvienam ateina laikotarpis, kuriame jis pasijunta drąsus spausdinti. Aš rašau todėl, kad man malonu rašyti, tai nesuvokiama mielas pasišnekejimas su savim. Mielasis Kazimieras Londoniškis paragina, ir taip, net nejausdamas, įlindau į šį žaidimą.

NL - Kada pradėjote rašyti? EC - Jau vaikystėje rašinėčiau Afrikos džunglių ir indėniškų nuotykių "aprašymus". Gal jokia talento nėra, o tik įgimtas sugebėjimas giliau įžvelgti ir išsireikšti.

NL - Briuselyje gyvena vos ketetas lietuvių. Ar tai netrukdo rašyti lietuvių kalba?

EC - Lietuvių kalba iš tiesų nuskurdo. Kažkas pastebėjo, kad mano sakinyje "tarsi verstas iš kitos kalbos", bet juk kiekviena leidykla turi savo kalbininkus, tai sunkumų neturėtų susidaryti. Gyvenant nušaliau - platesnės galimybės kurti. Kada jau labai išsillgstu žemaitiškos šnektos, pasakau žmonai, kad išvykstu itin svarbiu

reikalui ir pasižmonėju tarp senųjų, gerųjų laisvės laikų bičiulių Lieže. Belgijoje esame tik saujelė, berods apie 300 lietuvių. Susirenkam du kartus metuose, tai tautinio vienišumo jausmas senai išgyvenęs ir priprastas.

NL - Lietuviai kritikai vos užsimena apie Jus. Kodėl?

EC - Niekas nešauo į blusą iš patranku. Palaukite, "Brolio Mykolo gatvės", išgirsite visokių simfonijų. O gal, kad ne liečiau jau minėto eskimizmo? Tačiau buvo nuomonių "Metmenyse", "Akiračiuose" ir Vilniaus "Pergalėje".

NL - Nemalonu klausiti apie kolegą, bet kaip vertinate lietuvių išsivijos literatūrą ir jos darbuotojus?

EC - Nesugerai susipažinęs su ja, kartais pagauju vieną kitą knygą. Skaitytuose kūriniuose bene ryškiausiai išsibrėžia savotiška "masochistinė tremtinologija", atneštos žemės

grumsto perkrapštinėjimas ir nevisada pavykstantis bandymas išsilaukyti ant jo, užsikimšus ausis ir užsidengus akis. Tai tiek apie silpniausius darbus, o gal tiksliau - jų tendenciskumą. Stipriųjų gal nereikia nė minėti. Kiekvienas įeina į išsivijos literatūrinę lobyną.

NL - Kas seks "Broli Mykolą"?

EC - Buvau užsimojęs dar šiais metais baigti "Raudonojo arklio vasarą", bet nepavyks. Viliuosi paskutinį kartą perrašyti sekančių metų pavasari. Romane veikia LSD apsinuodijęs jaunas chirurgas, kuri išrinkta staigus pamišimo priepuoliai ir kuris pasišlepė nuo žmonių ir savęs Ardėnų kalnų užkampy. Be to, esu numatęs "Mėlynąjį žydą" - vokiečių okupacijos metu vykusių persekiojimo vieno žmogaus tragedija. Tai tokie artimiausi siekliai, o kiek dievai leis - pamatysime vėliau.

NL - Dėkui už pokalbį.

PRIEŠ 50 METŲ

P. LELIS

Vokiečių talka ir jų bėdos

Po pralaimėjimo Vakarų fronte ir paliaubų pasirašymo lapkr. 11 d., vokiečių kariuomenės daliniai, esantieji Lietuvoje, lyg ir nežinojau ką daryti. Santarvei reikalaujant, jie pradėjo trauktis iš okupuotų sričių, bet kai bolševikai pradėjo užiminti vokiečių paliuosuosius sritis, o Vokietijoje lapkričio mėn. kilo revoliucija, tai santarvė pati išsigando bolševikų užviešpatavimo, ir dėl to sąjungininkų karo vadas maršalas Foch'isakė vokiečiams sulėtinti atsitraukimą ir prilaikyti bolševikus tam tikroje linijoje, kol susorganizuos Baltijos valstybių karinės pajėgos.

Vokiečiai nenorėjo išvelti į didelės kautynes subolševikais, bet jie padėjo Lietuvos kariuomenei prie Alytaus, Kėdainių, Ukmergės ir Panevėžio.

Puolant lietuviams Panevėžį, gegužės mėn. vokiečių dalinys, stovėjęs prie Naujamiesčio (Naujadarų dv.), stipriai parėmė savo artilerija kairįjį lietuvių sparną Upytės kryptimi, ir bolševikai su nuostoliais pasitraukė Panevėžio link. Vokiečiai toliau į rytus nėjo, išskyrus mažus dalinėlįs, lietuvių paprašytus, kurie ėjo kariauti daugiau dėl pramogos.

Užfrontėje pasilikę vokiečiai neturėjo ko veikti. Viduvasari į mūsų Skaisgyrių kaimą atsikraustė vienas jų batalijonas. Ant vežimų užrašai rodė, kad tai yra "Freiwilligen Batallion Buellow", atseit, savanorių batalionas, kuris nenorėjo dar grįžti Vokietijon. Jie nedrįso nuvažiuoti į Panevėžio miestą, nes ten buvo lietuvių karo komendantūra, bet jie nuvažiuodavo sunkvežimiais į tolimus kaimus ir parsiveždavo "nupirktų" gyvulių.

Vieną syk, šaukdami atsivijo keli vyrai ir moterys iš Švainikų kaimo apie 20 km atstumo. Jie skundėsi bataliono vadui, kuris gyveno pas seniūną Michelevičių, kad kareiviai pagrobė nuo ganyklų jų veršį ir tris kiaules. Didžiausias alasas visame kaime. Michelevičius gerai vokiškai kalbėjo, tai, jam tarpininkaujant, susitarta "be kraujo praliejimo". Vokiečiai už viską sumokėjo. Iš savo ir artimesnių kaimų tie vokiečiai nieko "nepirko", nenorėjo triukšmo.

takiečių valdomos Kareivių tarybos (Soldatenrat) tuom nepasitenkino, pašalino Schneidemanną ir paskyrė kancleriu iš darbininkų kilusį socialdemokratą Ebertą, reikalaudami tuoj įvesti tarybų valdžią, kaip Rusijoje. Kai ir tas nesutiko įvesti sovietinės tvarkos, jis buvo suimtas, o kareivių ir darbininkų tarybos užėmė valdžios rūmus. Prieš suėmimą Ebertas dar spėjo pašaukti iš Kiello energingą socialdemokratą Gustav Noskę, kuris tuo laiku malšino ten jūrininkų sukilimą.

Noske buvo suorganizavęs apie 400 tukstančių karių savanorių į vadinamuosius "Freikorps" ("laisvuosius korpusus") kovai su spartakiečiais. Noske vadovaujant, po smarkių kautynių gatvėse, freikorpu kariai naušio 11 d. užėmė Berlyną, o vėliau ir kiti miestai buvo nuimti ir užmušti spartakiečių vadai Karl Liebknecht ir Rosa Luxemburg. Ebertas tapo pirmu vokiečių respublikos prezidentu, o Noske karo ministru.

Vokietijoje kilusios revoliucijos numalšinimas daug nulėmė Lietuvos ir kitų Baltijos valstybių sukūrimą. Nesunku suprasti, kas būtų įvykę, jei tada būtų Vokietijoje įsikūrusi sovietinė santvarka. Tuo atveju, netik Baltijos valstybės, bet ir Lenkija būtų buvusios inkorporuotos į rusų-vokiečių komunistinę imperiją. Šis vokiečių revoliucijos priminimas parodo, kodėl rusų revoliucija nebuvo numalšinta - Leninas nebuvo Liebknechtu, o Kerenskis nebuvo Noske.

Grijtame į normalų gyvenimą

Lietuvos kariuomenei nustūmus bolševikus toli į rytus ir kovojant prie Daugpilio, gyvenimo sąlygos Panevėžyje pasidarė kaip ir normalios. Rudenį atsirado naujas priešas vakaruose - bermotinininkai, kurie buvo užėmę Šiaulius, Joniškį ir kitus miestelius, bet Panevėžyje nei jų veiksmų, nei kovų prieš juos nebuvo jaučiama.

Tais metais (1919) Kaune V. Putvinskis su kitais patriotais įsteigė Šaulių sąjungą. Tai pušiau karinė organizacija kovai su Lietuvos priešais, o taikūs metu - kariniams ir kultūriniam jaunimo auklėjimui. Greit visur, ypač gimnazijose, pradėjo steigtis šaulių būriai. Mūsų gimnazijoje š. būri organizavo VII kl. mok. K. Augis ir J. Aperavičius, o būrio vadu buvo A. Valavičius.

Istojaui šaulius 1919 m. liepos mėn. ir išbuvau nariu iki 1940 m. Mūsų būrys, apie 30 žmonių, tuoj vyko į Kauną prisistatyti V. Putvinskiui ir apžiūrėti sostinę. Šaulių s-gos būstinėj Laisvės Alėjoje, netoli Soboro, II aukšte, mums paruošė nakvynę - paklojo šiaudų ant grindų, o taip pat ir pavalgydino. Rytą išrikiavo g-vėję, atėjęs su svita V. Putvinskis pasakė patriotinę kalbą, su kiekvienu pasisveikino ir palin-

kėjo būti geru Lietuvos patriotu. Apžiūrėję laikiną sostinę, grįžome namon.

Rudenį, prasidėjus mokslui gimnazijoje, pasirodė daug naujų mokytojų: K. Ambrozėjus (matematikas), J. Elisonas (zoologas), J. Baronas (gamtininkas), V. Kvieška (geografas), vėliau seimo narys, J. Zikaras (dailininkas), G. Petkevičaitė-Bite (literatė), dr. filologas J. Januškevičius (lostinistas), Študerus (vokiečių klb.). Anksčiau buvę mokytojai (ne visi) dėl įvairių priežasčių pasitraukė. Nuo 1918 m. rudens direktoriumi buvo žinomas kalbininkas J. Balčikonis.

Daug mokinių iš vyresnių klasių buvo įstoję savanoriais į kariuomenę, tai, prasidant naujiems mokslo metams, direktorius užsimanė padaryti visoms klasėms perkeltimo egzaminus. Visi nenorėjom tų egzaminų laikyti, o ypač vyresnių klasių mokiniai, kurie buvo pertraukę mokslą. Protestui prieš egzaminus buvo sušauktas slaptas mokinių susirinkimas vienam tarp medžių paslėptame privačiame name. Susirinkime dalyvavo gal apie 100 mokinių ir ten nutarta paskelbti streiką, tai yra, nelankyti gimnazijos.

Baigiantis susirinkimui, kažkas įėjęs pasakė, kad ginkluoti kareiviai apsupo namą. Į susirinkimo salę triukšmingai įsiveržęs vienas karininkas suriko rusiškai: "Sobrane zakrit" ("susirinkimą uždaryti"). Visi išsigandome, o mergaitės net suklyko. Susirinkimo vadovai - Augis, Švipas aiškino jam rusiškai visą reikalą, bet jis neklausė, tik rėkė "visi turi eiti komendantūron". Didesnė pusė mokinių išlankstė, o dalį, apie 20 žmonių, kareiviai nuvarė komendantūron.

Vladas Putvinskis

Ten vyresnis komendantas pasakė, kad yra karo stovis ir jokie susirinkimai neleidžiami, pabarė ir paleido visus. Vėliau buvo paduotas skundas švietimo ministerijai ir byla buvo laimėta - egzaminų nereikėjo laikyti.

Prasidėjo normalus mokslas. Keletas mokinių grįžo į klasę kareivių uniformoj. Mokytojas Januškevičius kiekvienam grįžusiam savanoriui pasakydavo gražų žodį - pagirdavo už patriotizmą, bet kartu papeikdavo vyresnio amžiaus mokinius: "Kodėl tu, Pranuk, ir tu, Juozuk, nėra tėvynės ginti?", taikindamas tai P. Skardžiui ir J. Stanioniui, kurie buvo tolstojiečiai. 1920 m. pavasari Panevėžio gimnazijos pirmą laidą baigė dešimts mokinių:

J. Aperavičius, K. Augis, P. Keslūnas, Ožalas, J. Statkevičius (vėliau med. dr.), V. Švipas (vėliau arch.), J. Rukytys, Venskūnas, Žagrakalys ir P. Žilys (vėliau pulk.).

Tais metais nauji direktoriumi buvo paskirtas buvęs švietimo ministras, žinomas pedagogas dr. Jonas Yčas (jo sūnus, dr. med., gyvena Toronte).

Высочайший Манифестъ.

БОЖИЮ МИЛОСТЮ МЫ, НИКОЛАЙ ВТОРЫЙ, ИМПЕРАТОРЪ И САМОДЕРЖЕЦЪ ВСЕРОССИЙСКОЙ, ЦАРЬ ПОЛЬСКОЙ, ВЕЛИКИЙ КНЯЗЬ ФИНЛЯНДСКОЙ, и прочая, и прочая, и прочая.

Объявляемъ всѣмъ вѣрнымъ Нашимъ подданнымъ: Въ дни великой борьбы съ вѣнскимъ врагомъ, стремлящимся почти три года поработить нашу Родину, Господу Богу угодно было ниспослать Россіи новое таинкое помысли. Начавшаяся народная мужественная война имѣетъ блаженно отражаться на дѣльнѣшномъ веденіи упрямой войны.

Судьба Россіи, честь геройской Нашей Арміи, благо народа, все будущее дорогое Нашего Отечества требуютъ доведенія войны до побѣдлаго конца. Желтой врагъ напрягаетъ послѣдніи силы и уже близокъ часъ, когда доблестная Армія Наша, совместно со славными Нашими Созанниками, сможетъ окончательно сломить врага. Въ эти рѣшительные дни въ жизни Россіи и Европы долгимъ ожиданіемъ

Caro abdikacijos dokumentas

pastabos iš chicagos

Chicaga ir Vilniaus universitetas

Kuomet prieš 4 metus Chicagoje kalbėjome su Vilniaus universiteto rektoriumi dr. prof. Jonu Kubiliumi, gal netikėjome, kad jo žodžiai taps kūnu. Daugelis gi gąsdino: "Neik su velniu riešutai, nes ir krepšį prarasi, o riešutų tikrai neparsineši". Tie, kurie pabūgo, nei riešutų, nei nieko kito neparsinešė, o kiti — vis šį tą gero susilaukiame. Pagaliau nei prof. Kubilius, nei kiti, Lietuvoje aukštai vietas turintieji, nebūtinai turi būti velniai, o pagaliau ir ne visi velniai, pagal naują teoriją, yra juodi.

Reikalas sukasi apie prof. Kubiliaus "Gimtajame krašte" paskelbtą pranešimą, liečiantį galimybę užsienio lietuviams studijuoti Vilniaus universitete. Jeigu tas pranešimas nebus burbulas (o tokių "anapus" pasitaiko), tai jį reikia vertinti kaip vieną iš teigiamų žesčių, kokių "anapus" yra padariusi.

Galimybė vykti į Vilnių ir ten studijuoti, ypač tokius mokslus, kurie čia visai ar sunkiai pasiekiami, pvz., liuanistiką, mediciną ir pan., yra žavinti. O, be to, žadamas nemokamas mokslas, stipendija, bendrabutis. Vadinasi, mokykis ir norėk, tik turėsi gerbti Lietuvos TSR papročius bei tradicijas, tarybinius įstatymus ir vykdyti studentų disciplinos reikalavimus.

Žinoma, tas nebus visiems lengva, ypač tiems studentams, kurie čia įpratę ne tik langus daužyti, pastatus deginti, bet ir profesorių nosis mušti. Bet, reikia manyti, tokie į Vilnių nenorės važiuoti.

Apie galimybę Vilniaus universitete su prof. Kubiliumi šiek tiek kalbėjau praėjusią vasarą, kuomet viešėjau jo prabanguose namuose Vilniuje. Tuomet ta mintis jau konkretizavosi, nežiūrint to, kad ir anksčiau jis laiškuose rašydavo vis, "jog greitai viešai paskelbsime". Dabar paskelbta yra, belieka žodį tarti tiems, kurie buvo pakėlę sparnus į Vilnių.

Pirmasis reikalas susižavėjo Z. V. Rekašius, kuris Chicagos "Akiračių" 1970 m. Nr. 8 paskelbė straipsnį "Kvietimui vertėtų pasinaudoti". Jis entuziastingai sutinka šią mintį ir net siūlo JAV LB tarybai šiuo klausimu pozityviai pasisakyti.

Žinoma, tokio pasisakymo gal sunku tikėtis, bet kad privačiai jaunimas tuo reikalu susidomėtų — būtų gerai. Net ir tuo atveju, kuomet koks nors Altas ar Vlikas vėl pragaru ir velniais gąsdins, kaip kad buvo privačioje krepšinininkų kelionėje į Lietuvą. Ką gi: jeigu nebūtų velnių, nereikėtų nė kunigų...

Šventiniai atvirukai

Kalendoriaus lapai greitai byra ir netrukus vieni kitus sveikinsime "su šventėmis". Jau dabar susirūpiname, kaip tai geriausiai atlikti, kaip artimą prisiminti bent kartą metuose, pagal šio krašto paprotį.

Visokių sveikinimo kortelių turime net per daug. Jų parsineša vaikai iš mokyklų, jų perša bažnyčiose, laikraščių administracijose. Gaila, jog beveik visos jos nelietuviškos, o lietuviškose — lietuviški tebėra tik užrašai. Tad kitataučiai, kuris nori ką nors originalesnio susilaukti, dažnai nėra ką pasiūlyti.

Štai, prieš kelias dienas atkeliavo siuntinėlis iš Vydūno fondo, kuris prisiuntė naują šventinių sveikinimų rinkinėlį. Tai 12 atviručių rinkinėlis su vokais, nors, pagal amerikiečių techniką, gan kuklus, tačiau vis dėlto išsiskiria iš ankstesniųjų. Jų autoriai dail. A. Sutkuvienė ir dail. V. Ramonis. Kaina 1,50 dol.

Įsigyjant šiuos pasveikinimus bus paremtas ir pats Fondas, kuris įsteigtas 1952 m. ir teikia paskolas studentams studijų reikalams. "Paskolų reikalingų vis atsiranda ir atsiranda, kol rūpesčiai ir vargai slėgs išblaškytuosius", — sako Fondo pirm. V. Mikūnas savo laiške.

Čia reikia pakviesti tautiečius susidomėti šiuo Fondu ir paremti jo tikslus, duodant ir jo adresą: Vydūnas Youth Fund, Inc., c/o Vyt. Mikūnas, 3425 W. 73rd. Street, Chicago, Ill, 60629, USA.

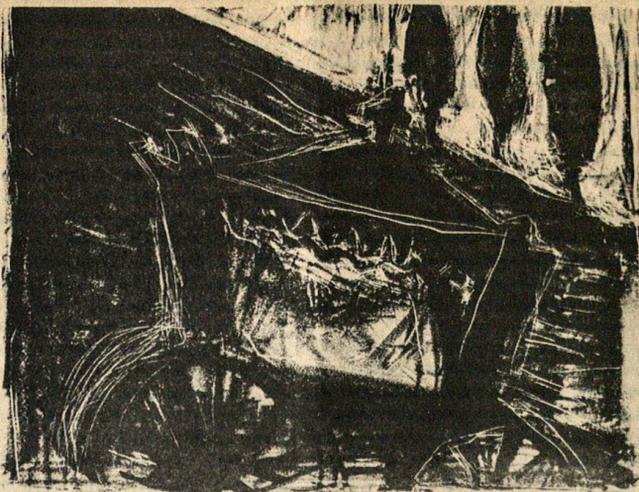
Ed. Šulaitis

AUŠROKŲ SUVĄŽIAVIMAS

Mokyklos baigimas yra vienas iš svarbiausių įvykių jauno žmogaus gyvenime. Abiturientas, gavęs atestatą į rankas, jaučiasi atlikęs sunkų, ilgą ir daug pastangų pareikalavusį darbą, kurio vaisiai tačiau yra tokie svaiginančiai malonūs. Todėl ir atsisveikinimas su mokykla, mieliais mokytojais ir brangiais klasės draugais yra skaudus ir liūdinantis.

Paprastai tokiu momentu prisiekiami niekad neužmiršti savo draugų ir tų mokyklos sienų, kuriose tiek daug visko buvo bendrai išgyventa, besiruošiant išeiti į suaugusiųjų gyvenimą. Beveik tradicija virtęs paprotys po eilės metų surengti mokyklos auklėtinių bei mokytojų suvažiavimą yra maloni proga pabendrauti su buvusiais draugais ir pagyventi bent vieną momentą jaunystės prisiminimais.

Skaudžiai nedaliai ištikus tėvyne, didelė dalis Kauno "Aušros" berniukų ir mergaičių gimnazijų mokytojų bei auklėtojų nuėjo keliu, vedusiu į tremtį. Daugeliui š. Amerikos žemynas tapo antrąja tėvyne. Bėgo metal, net dešimtys jų prabėgo

Dail. Ž. Mikšys: "Laidotuvių karleta". Litografija

nepastebimai, besikuriant naujose sąlygose. Tačiau nujautimams sako, kad atėjo metas suaruoti buv. aušrokų suvažiavimą, jei norime dar vienas kitu pasidžiaugti, mes mūsų eilės jau pradeda tirpti, o ir mūsų brangius mokytojus, kuriuos dar turime savo tarpe, senatvė palietė. Bet, šįmet išpuola 50 metų sukaktis, kai Kauno "Aušros" gimnaziją gavo savo vardą.

Atsižvelgiant į tai, kas anksčiau paminėta, Toronte, Kanadoje, entuziastingai nusiteikusių buv. aušrokų ir aušrokių būrelis susirinkimo metu išrinko organizacinį komitetą, kuriam pavedė rūpintis suvažiavimo organizavimu. Suvažiavimas yra numatytas 1971 m. gegužės 29-30 d. d. Toronto Priskėlimo parapijos patalpose. Komitetas, pradėjęs savo darbą, jau yra užmezgęs ryšius su kai kuriais asmenimis įvairiose Kanados ir JAV vietovėse. Tačiau tai tik darbo pradžia.

Kad palengvinus organizaciniam komitetui dirbti, prašome buv. Kauno "Aušros" berniukų ir mergaičių gimnazijų mokytojus bei auklėtinius atsilipti komiteto sekretoriaus adresu: Algis P. Stanėnas, 52 Apple Orchard Path, Thornhill, Ont., Canada, tel.: 889-7910, pranešant, kad suvažiavime dalyvaus. Į suvažiavimą kviečiama atvykti su antrosiomis pusėmis — žmonomis ar vyrais. Prašome nedelsiant registruotis, nes komitetui yra būtina sužinoti, kiek asmenų suvažiavime dalyvaus, kad galėtų tinkamai svečius priimti.

LENA VALAITYTĖ — KYLANTI ŽVAIGŽDĖ

Memmingene, Vakarų Vokietijoje, gyvenanti lietuvaitė, buvusi Vasario 16 gimnazijos mokinė Lena Valaitytė prieš penkis mėnesius įdainavo pirmąją savo plokštelę vokiečių kalba. Įrašytos 2 dainos: "Halt das Glueck fuer uns fest" ir "Wie schoen, dass es die Liebe gibt". Plokštelė pavadinta pirmos dainos vardu. Įrašus padarė Philips firma.

Spalio 1 d. vokiečių ZDF TV savo "Drehscheibe" programą užbaigė Lenos Valaitės šlageriu — "Halt die Liebe fuer uns fest". "Drehscheibe" pranešė, sunkiai išstardama pavarde, pristatė Leną kaip simpatingą, talentingą dainininkę "aus Litauen".

O toji Lena sudainavo savo išleistos plokštelės dainą gana brandžiai, su prasminga išvaizda veide, tik gal kiek per daug vienodai judėdama. Pats šlagerio tekstas — ne kokie nors meilės pagrėbštai ar nuobiro, o tinkantis prie lengvųjų mūsų liaudies dainų.

Lenos pristatymas lengvosios muzikos pradedančių žvaigždžių eilėse džiugus ne tik jai, bet ir visiems lietuviams Vokietijoje.

Kiek žinoma, Lena savo pačios jėgomis ir išgalėmis kopė ligi savo pastangas vainikavo plokštelės išleidimu. Pati užsidarbiaudama lavinasi jos širdžiai mielame mene, pati skynė kelią ateitin. Lenai, kiek žinoma būtų buvę mikrofonai lengviau prieinami, jei ji būtų buvusi, pvz., švedė. Bet ji liko lietuvaitė. Inf.

POETINIAI KURIJOZA I

Poetas, anot Vaižganto, yra gyvenimo dabintojas. Visuomenininkas ir filosofas — gyvenimo lygintojas.

Romantikai mylėjo gyvenimą, bet mirė anksti. Šių laikų poetai neapkenčia gyvenimo ir dažniausiai gyvena ilgai.

Williams Carlos Williams yra pasakęs, kad visi sonetai išreiškia tą patį dalyką, būtent — nieką. Sonetas yra gražus niekas.

Arthur Rimbaud troško meilės. Ir tikrąją meilę jis patyrė tik tada, kai švelnios vienuolės rinkdavo utėles iš jo galvos.

Karaliaus kanarėlė — taip pravardžiuojamas Anglijos poetas laureatas.

Amerikiečių poetas Karl Shapiro nemėgsta akademinų lyrikų. Jo nuomone, universitetinis poetas yra musė, pakliuvusi į medų ir mirštanti nuo saldaus vaišingumo.

Kovingus eilėraščius apie "Joną Dapkūną, pumpuojantį vandenį iš kanalizacijos vamzdžio" rašė Bronys Raila jaunystės laikais. Taip tvirtina Juozas Baltušis atsiminimuose apie Petrą Cvirką.

Iš Jono Kličiaus sužinome, kad P. Cvirka meno darbuotojų klube 1941 m. skaitė tokius, Cvirkos galva, nespausdintinus Adomo Lasto eilėraščius:

Nenurimsiu, nesustosis,
Kol užbaigs kovą
Su menkysta bukanosiu.

ir
Skamba krūtys paplūdimiuos
Jos vilioja, jos intymios.
P.V.

al. gimanto skiltis

Metų pabaigai artėjant, pravartu vėl pažvelgti į prenumeruojamų ar kitaip remiamų lietuviškų leidinių reikalus. Galime būti tikri, kad didelė skaitytojų dauguma vėl atnaujins savo imamų laikraščių prenumeratas, dalelė bus ir tokių, kurie panorės susipažinti ir su kitais mūsų periodiniais leidiniais, nes iki šiol jų prenumeruoti, galimas dalykas, nebus pateisinę į juos sudėtus lūkesčius.

Negausus, bet šiek tiek jaučiamas toks skaitytojų pasikeitimas, vienų leidinių atsiskakymas ir naujų užsiprenumeravimas, matomas visą laiką. Tai, tur būt, visai normalus reiškinys, kartu rodo, kad norinti nenorinti ir mūsų periodinių leidinių tarpe pradeda ryškėti savotiška konkurencija. Kas žino, gal tai ir visai sveikas reiškinys, vertingas mūsų laikraščius susigriebti, tobulėti, stengtis savo skaitytojui duoti kiek galint tikslesnę, greitesnę ir platesnę informaciją.

Turime vieną leidinį, kuris, bent iki šiol, neturi jokios konkurencijos. Tai anglų kalba leidžiamas "Lituanus" žurnalas. Leidėjams jis neduoda nė mažiausio pelno. Priešingai, visą laiką kovoja su esančiais ar grėsiančiais nepritekliais ir nemaža visų apatią. Net svarbieji

DAILININKAI

Gruodžio mėn. Galerie de Seine vyks dail. P. Gailliaus piešinių paroda. Bus išstatyta P. Gailliaus knyga "Jūra", pagal to paties pavadinimo O. Milašiaus tekstą. Tai pirmoji knyga keturių knygų serijoje apie elementus. Sekančios bus "Saulė" pagal O. Milašiaus poemą, "Žemė" pagal Virgillijaus "Bukoliką" ir "Oras" pagal Cyrano de Bergeraco "Klionę ir mėnulį".

Skulpt. Antanas Mončys birželio mėn. dalyvavo "Art dans le ville" parodoj Fontainebleau mieste. Šeši jo darbai buvo išstatyti Evry miesto klinikoje. Devyni darbai yra "L'Avant-Quart" teatrinės grupės suorganizuotoje parodoje, kuri keičia popietį Prancūziją. Keičia A. Mončio darbai išstatyti Tremblay pilyje, Fontenoy-en-Puissay, rudens parodoje.

mūsų veiksniai ir tariniai, visą laiką žurnalą moraliai remia ir jam pritaria, teisingai — ar t aori — "Lituanus" paremti mažiau ar daugiau simbolinėmis materialinėmis paskatomis. Greičiausia vyrauja noras "Lituanus" paversti ne tiek akademinio lygio leidiniu, kiek eilinės propagandos žurnalu. Dar daugiau, sąmoningai ar ne, net kai kuriems redaktoriams buvo prikišama, kad jie, jei ir ne raudoni, tai tikrai parudžiavę. Kaip lengva barstyti įvairius kaltinimus bei įtarimus, bet jei tokius teigimus reikėtų juodu ant balto įrodyti — nieko iš to nebūtų. Čia apie tai kalbama tik dėl to, kad įrodžius, su kokiomis kliūtimis susiduriama žurnalą leidžiant. Jį leidžia saujelė jaunosios kartos idealistų, kurie vis dar gyvena spindinčiu entuziasmu ir noru padėti savo tautai ir sovietinamai Lietuvai.

Apie mus, palyginti, taip mažai žinoma ir tiek mažai kalbama. Ir lietuviškasis "Lituanus" gal tėra tik krislas visumoje, bet jau vis šis tas. Jis aiškina bendruosius tikslus, budina pasaulio sąžinę, pristatyto tam pačiam pasauliui žodžiu ir vaizdais įrodymus, kad lietuvių tauta, kultūra, kalba, yra sena, svarbi, kad ji neabejotinai yra savo aukštumoje ir vietoje tarp visų kitų tautų kultūrų ir įnašų bendrajame aruode.

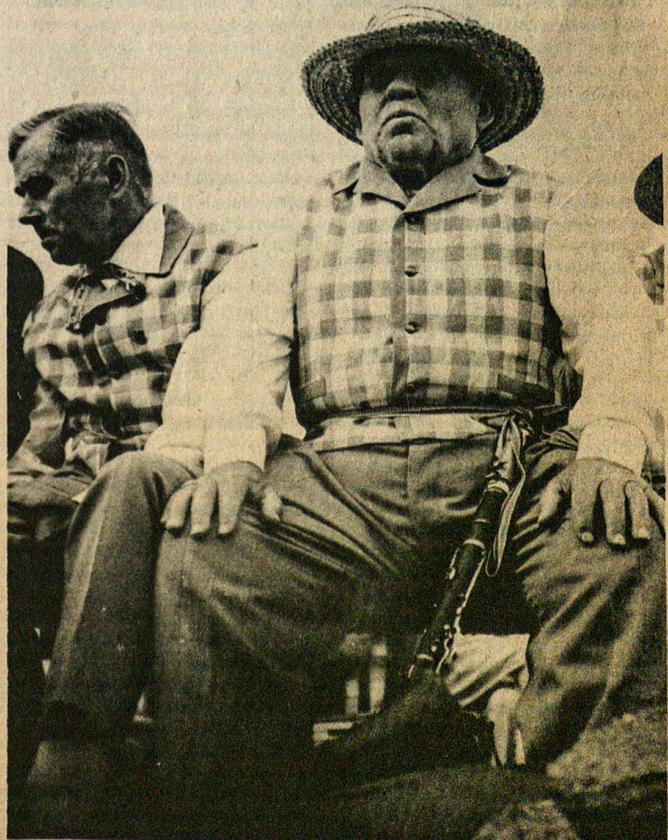
Jei kas netiki ne taip jau kukliais rezultatais, tepasiteirauja pas leidėjus ir redaktorius. Jie visad parodys pluoštus atsiliptimų, laiškų įvertinančių tas pastangas.

Neperseniausiai reikalų vedėjo J. Kučėno globoje tęko matyti ne kelis, bet ištisą pluoštą laiškų iš įvairių akademinų institucijų, universitetų ir kolegijų, viešųjų bibliotekų, dėkojančių už "Lituanus" siuntinėjimą ir atnaujinančių savąją prenumeratą. Buvo ir tokių laiškų, kurių autoriai pažymi, kad neturi lėšų prenumeruoti, bet jie norėtų žurnalą gauti.

Ar neturėtume padėti savajam garsiakalbiui svetur? "Lituanus" adresas: P.O. Box 9318, Chicago, Ill. 60690, USA.

Ed. Šulaitis ir dr. J. Kubilius

"Storasis muzikantas". Ed. Šulaitis nuotr.

BENDRUOMENYBĖS

PIRMINKŲ SUSIRINKIMAS

Pasak KLB Montrealio Seimelio prezidento sekretoriaus P. Adamonio, šiame karališkojo kalno mieste esama viso gero net 49 lietuviškų organizacijų. Pulverizacija, žinoma, svaiginanti, idomiai patvirtinanti vaizdingą Binkio posakį, kad esame gi kunigaikščių tauta, nors ir prezidento šauktąjį organizacijų pirmininkų susirinkimą lapkr. 22 d. AV salėje atvyko tik 33.

Susirinkimas iš tiesų buvo darbingas ir našus, o, atrodo, vieninga visų susirinkusiųjų nuomone, taip pat vaisingas ir pakartotinas. Susirinkimą atidarė ir pravedė Seimelio prezidento pirm. Pr. Rudinskas. Jis papasakojo, kaip ir kokiū būdu buvo kuriama Pasaulio Lietuvių Bendruomenė ir priminė, kad tokios organizacijos iš karto nesukuriamos, kad jos tesuscementuoja per dešimtmečius, o pati gyvenimo raida juk rodo, kad išliks kaip tik ne kas kitas kaip Bendruomenė.

Pačia geriausia žodžio prasme paradoksalus buvo P. Adamonio pranešimas. Jis sąžiningai ir išvalgiai kėlė visas ir visokias lietuviškojo Montrealio neigiamybes ir vis dėlto tuo neigimu sukūrė konstruktyvią teigiamybę savo implikacijomis ir tikroviškumu. Štai, jo pranešimo santrauka.

1961 m. gyventojų surašymo duomenimis, Montrealyje buvo 5300 lietuvių, bet, atmetus žydus ir kitus lietuviškus užsirašiusius, o taip pat ir mirusius bei išvykusius, turėjus apie 4500 lietuvių. Tai yra antras savo skaičiumi lietuviškas telkinys Kanadoje.

Daug kam atrodo, kad bendruomenė tai ir esąs Seimelio prezidentas. Betgi prezidentas tesudaro 9 žmones, kurių 4 maždaug prieš metus buvo beveik prievarta pripaštyti dirbti, o finansinę padėtį parodo tai, kad 1970 m. solidarumo mokesčių apsimokėjo 108 žmonės.

1969/70 metų laikotarpyje Montrealyje mirė 42-45 lietuvių. Gimimų skaičius — 8-12. Mirtys padažnėjusios bendruomenei senstant, o gimimų mažėjimą P. Adamonis sutapatino su piliulės atsiradimu. "Dėl piliulės verta susimąstyti, kol kas nei lietuviškoje spaudoje, nei bažnyčiose nebuvo apie tai svarstyta, nors čia jungiasi mūsų lietuviško išlikimo ir dorovės reikalai".

Tie tėvai, kurie stengėsi su vaikais kalbėti lietuviškai, dabar tuo gali džiaugtis, nors

vaikai jau suaugo ir vedė. O tie tėvai, kurie į tai neatkreipė dėmesio — nuskriaudė savo vaikus. Netenkame per didelės savo jaunimo dalies, nors veikia mokykla, yra jaunimo organizacijos.

Kalbą palaiko lietuviški laikraščiai ir knygos. NL ir TŽ Montrealyje išplatina po kelis šimtus egzempliorių. Vienintelis kioskas per metus parduoda apie 500 knygų, gal apie 200 knygų montrealiečiai užsisako tiesiog iš leidėjų. Dauguma neskaityto, o tie, kurie skaito, susiduria su išlaidomis.

1969/70 m. Montrealyje buvo 19 lietuviškų sutuoktinių, tačiau tik 3-4 atvejais abu jaunieji buvo lietuviai. Kodėl mes nesudarome sąlygų jauniems lietuviams susitikti, — klausia P. Adamonis. Nuostabūs, kiek daug mes investuojam į plytas ir mūrus, o bijome investuoti į jauną lietuvišką žmogų. Ką gi darysime su visais tais mūrais, kai lankytojų pristigime?

Lituanistinėje mokykloje mokinių skaičius drastiškai mažėja. Prieš 10 metų turėjome 245 mokinius, dabar — 95. Pastoviai kasmet netenkame po 12-15 mokinių. Taigi ne už kalnų, bet po 5 metų bus laikas, kada mokykloje turėsime 30 mokinių. Mažėja ir gimimai, bet prieš 6 metus gimė apie 30 lietuvių, o į mokyklą šimet teatėjo, rodos, šeši. Pagrindinė priežastis — mišrios šeimos, nors yra ir kitų rimtų priežasčių.

Iš mokyklos jaunuoliai išeina lietuviškam bendruomeniniam gyvenimui neparašyti žmonės. Praeitaisiais metais mokykla planavo 10-tą skyrių, skirtą lietuviškiems visuomeniniams mokslams, bet tėvai nubalsavo, kad nereikia. Buvo ir moksliškų įrodinėjimų, kad nereikia lietuviškojo jaunimo indokrinuoti. Ar neturėtų kiekviena organizacija savo narių tarpe apsidairyti ir rimtai pagalvoti, kas gi po kelių ar keliolikos metų nešios tų organizacijų vėliavas, jei nesusrūpinsime jaunimo?

Dievas rūpintojėliu rymojo Lietuvos laukuose, ir ūkininkas, išėjęs į lauką sėjai, pirmas dvi saujas leisdavo kryžiumi. Ir būdavo abiemis gera, lengviau būdavo nelaimėje. Emigrantų abiejų kartų gyvenimai anksčiau dar būdavo tarpiai surišti. O ilgainiui jau ir automobiliu sunku į lietuviškas pamaldas atvažiuoti ir savo vaikus atvežti, o ir lietuviškoji bažnyčia neberagina, kad lietuviukas pirmąją komunią priimtų savoje bažnyčioje; mūsų kunigai vaikų katekizmo nebemokina lietuviškai. Jaunimas ir vaikai klausosi lietuviškoje bažnyčioje jiems nesuprantamų pamokslų, nes ir specialiose

toronto

PASIKALBĖJIMAS TRAUKINYJE

Tamsią skrybėlę dėvis kelevius reiškia savo pasitenkinimą, kad, nežiūrint lietuvių dienų, Visų Šventųjų dieną oras pasitaisė, dangus pragiedrėjo. Dėl to Vėlinių

jaunimo mišiose pamokslai labai jau bendri. Ir taip matome, kad kol tėvai jaunus vaikus į bažnyčią vežioja, to turime jauną parapijetį, o vėliau — jo nebeturime. Ir lietuviškose mišiose nevarojame lietuviškų tekstų, jų bažnyčioje nėra. Tur būt, taupome centus, kad kitiems reikalams išleistume tuksantčius.

Lietuvių charta nesiskirstė lietuvių nei į raudonus, nei geltonus ar dar kitokius. Nesiskirstė nė į ultrapatriotus ar abejotinus. Mes tai patys darome savo nenaudai. O laikas jau būtų galvoti solidarium. Solidarumas reiškia skaitytis ir svarstyti kito, kitos grupės ar kartos pasiūlymus, ypač didelius dėmesys turi būti kreipiamas į jaunesnius, kurie juk turės tęsėti senųjų išpareigojimus.

Solidarumas taip pat reikėtų palaikyti savus profesionalus, dailininkus, prekybininkus, agentus. Argi negalėtume vadovautis šūkiu: "Eisiu pas savą, jei pas jį daugiau nekainuoja".

Turime daug bendruomeninių problemų. Ką darysime su tuo jaunimu, kuris nesutelpa ansamblyje? Ką darysime su tokiais lietuviškais parengimais, kaip, pvz., piknikai, kurie tėra paprasti išgėrimai ir kartais yra priežastimi rimtų avarių bei sužalojimų? Ar neturėtume susirūpinti, kad lietuviai miršta be testamentų ir jų turtas tenka valstybei? Ar nespręsim narkotikų problemas, kuri ir mūsų jaunimą liečia? Ar mūsų bendruomenė neatsakinga už tą iš kito miesto su pinigais pabėgusį lietuvių jaunuolį ir atsidūrusį Montrealyje? Ar mes susirūpiname tuo, kad mūsų jaunimą universitetuose laukia marksistiniai profesoriai?

Po P. Adamonio pranešimo diskusijos tęsėsi daugiau valandų laiko. Seselė Margarita nurodė, kad lietuviškos seselės susirūpina su visais atitinkamo amžiaus vaikų tėvais, siūlydamos vaikus lietuviškai katekizmo pamokyti. Jos turinčios net specialią klasę tiems lietuvių vaikams, kurie lietuviškai nemoka. Kai kurie iš jų buvo pakankamai paruošti ir dabar jau lanko lituanistinę mokyklą.

Iškilo klausimas, ar verta ateityje ruošti lietuvišką skyrių Montrealio pasaulinėje parodoje. Bendruomenei tai labai brangus dalykas, tačiau, daugelio nuomone, tai labai reta proga lietuviškąją kultūrą pristatyti tokiai didelei audiencijai — parodą aplanko milijonai. Iš tikrųjų tai turėtų būti visos Kanados lietuvių atsakomybė. Krašto valdyba iš savo kuklių lėšų parodos išlaidoms šimet paskyrė 50 dol. Kanados Lietuvių fondas — į laišką neatsakė.

Buvo aptarti lietuviškojo radijo pusvalandžio ir eilė kitų reikalų. Ilgėlesnės diskusijos išsivystė dėl Vytuto klubo, kuris, kaip žinia, yra kritiškoje padėtyje. Pavojus, kad trečdalis milijono turtais gali atitekti ne lietuviams, yra akivaizdus, tačiau buvo reiškiama ir klubui kritiškos nuomonės.

sekmadienio popietę lietuviškos kapinės sutraukė gausybę žmonių.

Buvę savotiškai idomu, kad mūsų šaliai taip gražiai prisimena savo mirusiuosius. Kas degino žvakutes, kas gėlėmis puošė kapą, kas suklypus meldėsi už mirusiojo vėlę. Buvo kažkaip graudu ir dinginga, matant savuosius tokią progą parodant tiek daug tauraus nuoširdumo, tiek daug meilės. Ir tai buvę kažkas natūralaus, išplaukiančio iš neapibūdinamo gailėsčio, iš to didžiojo sielvarto. Mes negalime pamiršti mums brangiųjų asmenų, mums niekuomet neišdildančių vardų. Juk su jais kada tai buvo gyventa, dalintasi mintimis, išgyventa ve viena džiaugsmo valandėlė.

Bet iš viso to kilmingojo vaizdo, iš to nepamirštino išpūdzio jį daugiausia nustebino šaulių kuopos vadas Stasys Jokubaitis su poniu ir dukrele, kai jie išiežė žvakutes ant mirusio šaulio kapo, ant vieno, kito vienišo, niekieno nelankomo, niekieno dėmesio neatkreipusio kapo. Tą gražųjį sekmadienio pavakarį jam buvę kažkaip keista stebėti, kad šiame materialiu gėriu pagrįstame gyvenime atsirado žmonės, kurie tokia kilnia proga ne tik pagalvojo, bet rado reikalą ir laiką nuvykti į kapines ir pagerbti artimųjų neturinčius mirusiuosius.

Greta sėdįs vienplaukis bendrakeleivis sujaudintas klauso bičiulio pasakojimą. Anam baigus, jis prakalba ir

hamilton

AUKOTOJAI

Sąrašas aukotojų, kurie savo aukas įdavė per Tautos fondo Kanados atstovybės Hamiltono skyriaus valdybą.

50 dol. aukojo F. Rakauskienė, po 25 dol. — A. Patamsis, bankelis Talka. 20 dol. — LDK Algirdo šaulių kp., 10 dol. — KLB Hamiltono ap. valdyba, J. Kšivickas,

sako, kad galime džiaugtis savo tarpe turėdami tokių žmonių. Kiek jis pažįsta Jokubaitį, žino jį dirbiantį savųjų tarpe ir palaikant glaudžius ryšius su estų, latvių šauliais. O kai pereitais metais Jokubaitis šventė savo 50 metų amžiaus sukaktį, tai net ministras pirmininkas P. Trudeau atsuntė jam sveikinimą už pasidarbavimą liberalų rinkiminėje kompanijoje.

Vienplaukis keleivis, atidžiai sekąs šaulių veiklą ir pritariąs jų gražiosioms tėvynės vadavimo idėjoms. Tokiomis progomis jam dažnai ateina sentimentalus nostalgijos jausmas, ypač matant šaulius organizuotai dalyvaujant Vasario 16 pamaldose ar kariuomenės šventės minėjime. Tokiais atvejais jis visuomet grįžta į nepriklausomybės laikus, kai mūsų augaloti šauliai ginklu gerbdavo keliamą trispalvę ar šūvių salve prisimindavo laisvės kovose kritusius savanorius.

J. Valevičius, A. Garkūnas, A. Stasevičius, E. Kronas, J. Stonkus, P. Šimelaitis, prel. J. Tadauskas, A. Dirsė, A. Pilpavičius, P. Sakalas, A. Pylipaitis, E. Lengnikas, O. Stonkus, G. Skaitys, E. T. Apanavičius, M. Juodis, K. Mileris, J. Mikšys, J. Stonkus, B. Grajauskas, 7 dol. — V. Sakas, 6 dol. — A. Cības, 5 dol. — Vidugiris B., L. Vilkas, P. Breichmanas, B. Kronas, A. Jankūnas, J. Bulionis, J. Svilas, V. Kazlauskas, J. Astas, A. Mingėla, J. Dubinskas, P. Kažemėkas, A. Engelmanienė, J. Miltenis, R. Banaitis, V. Agurkis, K. Žilvytis, A. Petkevičius, A. Keliūsis, P. Leilionas, P. Žulys, J. Didžbalis, J. Steblys, F. Ciparis, S. Raupėnas, M. Lazdūtis, S. Dalius, V. Januška, A. Paukštis, B. Venclovas, A. Matuliūnas, V. Kybartas, M. Repečka, J. Adomauskas, K.

Užsiminęs apie šaudymą, vienplaukis keleivis sakėsi pasigendąs tik čia esančių šaulių taiklumo. Kiek jis sekąs jų prizinius šaudymus, visuomet matąs laimėtojom išėinančias jų moteris. Ar tai Jokubaitienė surinkusi daugiausia taškų, ar Astrauskienė geriausiai pataikiusi į taikinį, ar tai dvylikmetė Jokubaitiū dukrelė Danutė pulkaviečiai valdžiusi šautuvą. Iš geriausiai šaudančių torontiškių vyrų jis težiņas tik Andrių ir Zigmą Zaleskius, bet jie nepriklauso šaulių organizacijai. S. Prancūnas

ILGAI IŠLIEKANTI IR ATMINTINA DOVANA KALĖDOM ENCYCLOPEDIA LITUANICA

361 W. BROADWAY, SO. BOSTON, MASS. 02127, TEL.: (617) 268-7730, VAKARE — 282-2759

Geriausia taupyti ir skolintis tik Hamiltono lietuvių

KREDITO KOOPERATYVE "TALKA"

21 Main Street East, Room 203, tel. 528-0511.

Nemokamas gyvybės ir asm. paskolų draudimas
Nemokamas pilnas teikių pataravimas
Parduodame "American Travelers" čekius
Užtikrintas indėlių saugumas
Kapitalas --- virš \$2,100,000.00

MOKAME UŽ:

Depozitus	5%
Šėrus	6½%
Už vieny metų indėlius	7½%
SKOLINAME:	
Asmenines paskolas is	10%
Nekiln. turto paskolas is	9%

Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

Taupyk ir skolinkis

PIRMUTINIAME IR DIDŽIAUSIAME TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

Kapitalas virš trijų su puse milijonų dolerių

MOKA
5½% už depositus
6% už šėrus (numatoma)
7% už 1 m. term. dep.
7¾% už 2 m. term. dep.

IMA
8% už mortgicijus
8% už asm. paskolas

ASM. PASKOLAS duodame iki \$5.000 ir MORTGICIUS pagal valdžios nustatytą normą — 66% įkainuoto turto. VISŲ NARIŲ GYVYBĖ apdrausta santaupu dydyje, bet ne daugiau \$2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$5.000.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p. p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p. p. (liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta).

BUSTINĖ: Lietuvių Namai — 1129 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario. Telefonas LE 2-8723

KALĖDINĖS DOVANOS

Kaip kiekvienais metais, taip ir šimet artėjančių Kalėdų švenčių proga siūlome specialiai sudarytus siuntinius, kurie bus maloni ir praktiška dovana jūsų artimiesiems.

Dovanų siuntinys 1 (1970).

3½ jardo angliškos vilnonės geros rūšies kostiuminės medžiagos. 3 jardi crimplene medžiagos, tinkamos moteriškam puikiam kostiumui arba dviems suknelėms. 3 jardi vyriškam arba moteriškam paltui eksportinės rūšies veliūro arba vilnonės ir kašmiro medžiagos. 2½ jardo vilnonės suknelės medžiagos, 1 nailono arba medvilnės išėiginiai marškiniai, arba bluzelė. 2 poros moteriškų arba vyriškų vilnonių ar nailoninių kojinių.

Siuntinio kaina, įskaičius muitą ir visas persiuntimo išlaidas, yra \$95.00

Dovanų siuntinys 2 (1970).

2 vyriški arba moteriški itališki su diržu dėvimi nailono lietpalčiai, crimplene medžiaga dviems puikioms suknelėms, vyriš-

kas arba moteriškas megztukas, vilnonis arba acryleno. 3½ jardo vilnonės kostiumui medžiagos su jrašu „all wool made in England“, 1 puiki gėlėta vilnonė skarelė.

Siuntinio kaina su visomis išlaidomis yra \$95.00

Taip pat mielai pridėdame į šiuos ar kitus rūbų siuntinius tokių dalykų, kurie Lietuvoje yra labai vertingi ir pagėdaujami. Dirbtinio Mink (audinės) kailio paltui viršus \$40.00. vilnonės gėlėtos skarelės po \$5.00, vyriški arba moteriški nertiniai \$12.00, nailono marškiniai \$8.00, nailono lietpalčiai \$11.00, gėlėtos nailono skarelės po \$2.00, nepermatomo nailono suknelė \$11.00, puikius vilnoniai moteriški šaliai \$9.00 ir kita.

Už \$36.00 pasiūčiame maisto siuntinį iš specialiai parinktų produktų. Priimame užsakymus auto mašinoms, motociklams, dviračiams, televizijos aparatams, persiunčiame pinigus ir t. t.

BALTIC STORES LTD.

(Z. JURAS)

421 HACKNEY ROAD, LONDON, E.2. ENGLAND

Telephone: 01-739 8734

KELEIVIS

NIEKAM NEPATAIKAUDAMAS, TEISINGA ŽODI SKELBDAMAS, JAU EINA 66 METUS. JAME NEMAŽAI ŽINIŲ IR IS KANADOS GYVENIMO. KIEKVIENAM NUMERYJE YRA SENIAI PAGARSEJE MAIKIO SU TĖVU PASIKALBĖJIMAI. YRA GRAŽIŲ APSAKYMU, EILERASČIŲ, ADV. M. ŠVEIKAUSKIENĖ VEDA TEISINIŲ PATARIMU, SKYRIŲ.

Metinė prenumerata tik \$7.00

KELEIVIO 1971 m. kalendorius \$1.50

636 EAST BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS. 02127

CFMB

RADIO 1410 MONTREAL

LIETUVIŠKA RADIJO PROGRAMA

KIEKVIENĄ TREČIADIENĮ, 11 VAL. VAK.

PROGRAMOS VEDĖJAS

L. Stankevičius, 1053 Albanelo Cr., Duvernay, P.Q. TEL. 669-8834

Butkevičius, J. Norkus, P. Masys, J. Januškevičius, J. Bubnys, P. Savickas, R. Kairys, L. Gutauskas, V. Pilkauskas, J. Buivydas, A. Kybartas, J. Štaras, A. Šilinskas, A. Vainauskas, S. Kačinskas, E. Sudikas, J. Kazickas, I. Varnas, A. Petkūnas, K. Gudinskas, M. Pikė A. Krakaitis, L. Šmitas, A. Alsbergas, V. Karpavičius, A. Liaukas, Z. Gasiūnas, A. Tėvelis, J. Petraitis, J. Baraitis, P. Ročys, P. Pleinys, J. Stundžia, G. Jasevičius, J. Vilimas, A. Bružas, T. Falkauskas, J. Tarvydas, A. Multiolis, K. Norkus, Z. Didžbalis, S. Slavinskas, J. Asmenavičius, V. Kežinaitis, F. Urbaitis, Martišius, Gimžauskas. 4 dol. — E. Apanavičius, K. Mikšys, J. Visockis, P. Lukošius, R. Rožanskas, V. Morkūnas, O. Stasiulis, Liaugminas. 3 dol. — E. Boguslauskas, A. Keršys, J. Kamaitis, P. Bulkė, V. Kezys, J. Krištolaitis, J. Dervaitis, J. Stanaitis, A. Žulys, A. Jonika, A. Maksimavičius, J. Žurlys, J. Pyragius, J. Bartkus, H. Rinkevičius, D. Stukas, J. Butkevičius, A. Paulius, A. Liskauskas, P. Gudinskas, J. Vitas, L. Pliura, Z. Pulianauskas, J. Lekutis, J. Rickus, V. Verbickas, K. Bungalda, P. Orintas, K. Meškauskas. 2 dol. — J. Blekaitis, A. Tumaitis, B. Šopys, P. Grunskis, A. Trumpickas, A. Grajauskas, P. Juškevičius, Z. Gedminas, B. Pakalniškis, J. Stungevičius, K. Simaitis, K. Lukoševičius, S. Žioba, K. Zadauskas, S. Senkus, P. Babinas, G. Banaitis, A. Gurgzdys, J. Romikat, K. Sinkevičius, J. Žemaitis, A. Kesiūnas, V. Česna, V. Mačionis, L. Borusas, A. Sarpalius, G. Chromankis, P. Gužas, A. Godelis, J. Švabaitis, V. Rusinavičius, J. Mikalauskas, J. Deksnys, A. Kaušpėda, V. Antanaitis, A. Repčys, A. Renkys, S. Aleksa, P. Grybas, A. Navickas, V. Bartninkas, A. Pranckevičius, M. Tribinevičienė, P. Valtonis, M. Jonikas, J. Grižaitis, A. Parekštis, G. Kuras, P. Armonas, A. Lukas, J. Tolys, A. Prunskus, J. Stonius, J. Banevičius, M.

Trumpickas, J. Tirkšlevičius, J. Papevicius, Z. Stanaitis, J. Jurgutis, R. Giedraitis, P. Vaitiekūnas, J. Virkietis, L. Mačekūnas, J. Karackas, V. Aušrotas, J. Bajoriūnas, P. Enskaitis, S. Urbonavičius, J. Mačiulaitis, V. Blauzdys, L. Skriputė, K. Čeliauskas, J. Leščius, G. Palmer, A. Kalmantavičius, J. Paškevičius, P. Kalvaitis, E. Galinis, Z. Čekauskas, P. Giedraitis, P. Sakalauskas, E. Berzinš, V. Babeckas, A. Matulis, J. Petriūnas, K. Žukauskas, J. Rudaitis, S. Stabingis, F. Krivinkas, J. Raguckas, J. Mikutaitis, A. Ulbinas, S. Karalėnas, S. Pintulis, A. Pusdešris, A. Šilgalis, S. Žvirblis, A. Giedrimas, A. Juzaitis, J. Stankus, Z. Kalvaitis, V. Vitas, S. Panavas, B. Daugilis, L. Paškus, J. Kežinaitis, V. Kažemėkas, P. Eismantas, A. Miškinis, A. Jankauskas, P. Daugėla, E. Vembrė, M. Ragauskas, K. Rulys, A. Pauliukas, B. Juzevičius, D. Kochanka, V. Belevičius, P. Kareckas, V. Mikuckas, J. Petkūnas, J. Kaneva, A. Mikalauskas, K. Karaška, J. Karaliūnas, L. Palčauskas, A. Jakimavičiūtė, V. Jakimavičius, J. Juozaitis, A. Erštikaitis, I. Jokubynas, E. Kudaba, J. Girnius, A. Vinerskis, J. Remesat, A. Veckaitis, S. Bitinas, J. Stankus, V. Kvedaras, B. Orvidas, E. Giedraitienė, J. Astas, Mažulaitis, Pajarskas, A. Petraška, P. Klevas, P. Volungė, Adamonis, V. Subatnikaitė, P. Kanopa, J. Zubas, Deksnys, M. Šniolis. 1 dol. — B. Milašius, J. Sakalauskas, P. Pleskevičius, J. Adomaitis, J. Jokubynas, B. Juodelė, J. Stanaitis, P. Vizbaras, Bugailiškis, R. Kantenis, P. Lukavičius, J. Mačys, B. Macys, J. Ankudavičius, A. Gutauskas, A. Kuras, J. Giedraitis, J. Kažemėkas, Triponas, Elvikis.

Kartu norime padėkoti už gražiai pavykusį Tautos šventės minėjimą rugsėjo 12 d., davusį 110,75 dol. pelno, ir pinigine loterija, atnešusią 289 dol. pelno. Nuoširdžiai dėkojame visiems dalyviams, Londono Baltijos ansambliui, prel. J. Tadarauskui ir staliukų aukotojams — A. Pilypaičiui, P. Armonui, A. Dirsei, A. Pilipavičiui.

Valdyba, užbaigdama 1970 m. veiklą, linki visiems hamiltoniečiams linksmų šv. Kalėdų ir viltingų 1971 metų.

montreal

LIETUVIŠKIEJI RENGINIAI

Čia skelbiamas sąrašas tų renginių, kuriuos rengėjai užregistravo pas KLB Montrealio Seimelio prezidento sekretorių P. Adamonį, 3907A Rosemont Blvd., Montreal, tel. 722-3545.

Gruodžio 5. Vytauto klubo pašalpinės draugijos vakarinė klubo patalpose.

Gruodžio 5. Seselių namuose ir AV salėje Lituanistinės mokyklos mokytojų kursai.

Gruodžio 13. AV parapijoje Katalikų moterų skyriaus pamaldos, pusryčiai, metinė šventė.

Gruodžio 20. AV salėje Lituanistinės mokyklos Kalėdų eglutė.

Gruodžio 31. Naujųjų metų sutikimas Vytauto klube.

Gruodžio 31. Šv. Kaz. salėje Parapijos komitetas ruošia Naujųjų metų sutikimą.

Gruodžio 31. AV salėje Parapijos komitetas ruošia Naujųjų metų sutikimą.

Sausio 23. AV salėje Žvejų ir meškeriojų klubo Nidos balius.

Sausio 30. Šv. Kaz. salėje Parapijos komitetas ruošia kun. dr. F. Jucevičiaus 10 m. parapijoje sukakties minėjimą.

Vasario 6. AV salėje Mindaugo šaulių kuopos balius. Vasario 20. Šv. Kaz. salėje "Nepriklausomos Lietuvos" spaudos balius.

STUDENTŲ VALDYBA

Montrealio lietuviai studentai išrinko naują Studentų sąjungos Montrealio skyriaus valdybą: A. Staškevičiūtę, R. Bulotą, L. Giriūną ir V. Kudžmą.

PRANESAMA APIE NAUJĄ GYDOMĄJĄ MEDŽIAGĄ sutraukiančią hemorojus

Tai yra ypatinga gydomoji medžiaga irodžiusi galią sutraukti hemorojus ir pataisyti sugadintus audinius.

Pagarbės tyrimų institutas atrado ne paprastą gydomąją medžiagą, sugebančią sutraukti hemorojus be skausmo. Ji per kelias minutes sumažina niežėjimą ir nepatogumus bei pagreitina uždegimo pažeistų audinių gijimą.

Visais tyrimo atvejais švelnėjant skausmams ivykdo hemorojų susitraukimas.

Tačiau visų svarbiausia - rezultatai būdavo toki nuostabūs, kad pagerėjimas tęsdavosi daugelį mėnesių.

To buvo pasiekta naudojant gydomąją medžiagą (Bio-Dyne), kuri greitai padeda užgyti pažeistoms celėms ir sužadina naujų audinių augimą.

Dabar Bio-Dyne galima gauti tepalo bei lazdeles formose "Preparation H" vardu. Prašykite visose vaistinėse. Piniagai bus gražinti jei nebūsate patenkinti.

Lietuviams nuolaida.

- Atliekami mechaniniai darbai
- Išorės taisymas ir dažymas
- Dunlop padangos ir baterijos

KARUO KARIUOMENĖS ŠVENTĖ

Lietuvos kariuomenės 52 metų sukakties minėjimas Montrealyje lapkr. 21 d. į Aušros Vartų salę sutraukė gražų būrį publikos. Minėjimą atidarė P. Keturka, Montrealio ramovėnų pirmininkas. Prelegentu buvo plk. R. Liormanas, sav. kūrėjas ir Vyčio kryžiaus kavaliierius. Savo kalboje plk. R. Liormanas nušvietė Lietuvos karių kovas nuo seniausiųjų laikų iki nepriklausomybės metų.

Koncertinę minėjimo dalį išpildė žinoma Montrealio solistė Gina Čapkauskienė ir jauna pianistė Beatė Lymantaitė. G. Čapkauskienė, dainavusi liaudies dainas ir operų arijas, dainos mėgėjus kiekvieną kartą nustebina savo akivaizdžia pažanga. Tai iš tikrųjų sąžiningai dirbanti dainininkė, kuri ir šį kartą klausytojus sužavėjo. Solistei akomponavo M. Roch. O B. Lymantaitė, be abejo, bus labai laukiama talkininkė lietuviškuose renginiuose.

Minėjimą savo žodžiu baigė savanoris kūrėjas ir Vyčio kryžiaus kavaliierius J. Viliušis.

Lapkričio 22 d. per pamaldas AV bažnyčioje šauliai ir skautai dalyvavo su vėliavomis.

BESKYRINĖ SISTEMA

Montrealio Lituanistinės mokyklos pakviestas, šeštadienį, gruodžio 5 d., Montrealyje lankysis pedagogas Antanas Rinkūnas iš Toronto. Jis turės platesnius pasitarimus su mokytojais, pravęs parodomąją pamoką, kurios metu mokytojai turės progos arčiau susipažinti su beskyrine mokyklos sistema.

Kas yra beskyrinė mokyklos sistema? Nesileidžiant į smulkesnį nagrinėjimą, reikia pažymėti, kad beskyrinė sistema bando išskirti vaiko-individo sugebėjimus įsivinti žinias, naudojantis jam teikiama priemonė.

Tokiu būdu jau nuo pat savo jaunystės vaikas yra pratinamas pats susirasti atsakymus į jam rūpimus klausimus. Jo pa-

Nauji ir vartoti, bet naujame stovyje drabužiai — sukniuos, paltai, tunikos, bliuskutės, Tinka siūsti giminėms į Europą. Skambinti: 735-0145.

žanga kai kuriose srityse išvystoma iki maksimumo. Savalme suprąntama, jam taipgi statomi reikalavimai minimumui žinių ir kituose dalykuose.

Mokytojas šioje sistemoje yra tarpininkas tarp jaunuolio ar jaunuolės, jo sugebėjimų ir mokslo šaltinių bei priemonių. Tai, palyginti, gana naujas dalykas, kelias susidomėjimą įvairiuose kraštuose.

Kyla klausimas, ar kai kuriuos šios sistemos bruožus galima būtų pritaikyti lietuviškoje mokykloje? Lietuvių kalbos, geografijos ir Lietuvos istorijos žinios ypač įvairuoja naujų mokinių tarpe. Gal atsakymo reikia ieškoti kaip tik šioje sistemoje? Ir gal iš tikrųjų verta pabandyti.

Platesnį pranešimą apie šios sistemos savitumus A. Rinkūnas Montrealio lietuviškai visuomenei padarys šeštadienį, gruodžio 5 d., 4 val. p. p. N. P. M. seselių namuose, 1450 De Seve St., Montreal.

Montrealio Lituanistinė mokykla nuoširdžiai kviečia visus dalyvauti šiame pranešime ir diskusijose.

KATALIKĖS MOTERYS

Po vasaros malonumų KanaDOS lietuvių katalikų moterų draugijos Montrealio skyrius vėl pradėjo savo veiklą.

Lapkričio 15 d. įvykusiame N. P. seselių namuose buvo išrinkta nauja skyriaus valdyba: pirm. O. Čekauskienė, vicepirm. G. Kudžmienė, sekr. M. Malcienė, lzd. E. Grigelienė ir E. Bernotienė.

Elė metų veikęs Rosemonto katalikų moterų ratelis taipgi sukruto. Rateliui vadovavusios Stasės Petrauskienės namuose įvyko narių susirinkimas. Ratelio pirmininkės pareigas perėmė P. Čipkienė. Ji iš kun. J. Prunskio knygos "Meilė ir laimė" perskaitė keletą ištraukų. Narės atidžiai diskutavo perskaitytas mintis.

Susirinkimas baigtas St. Petrauskienės paruoštomis vėšėmis. m. m.

STUDENTAMS IR BUVUSIEMS STUDENTAMS

Montrealio lietuvių studentų vyno ir sūrio vakaras įvyks gruodžio 12 d., 7.30 val. vak., kolegijos Vyto Kudžmos namuose, 5001 Bossuet St., Montreal.

Visi studentai ir buvę studentai nuoširdžiai kviečiami atsilankyti. Įėjimas 1,50 dol.

MIRĖ VYT. GAVELIS

Kurį laiką Montrealyje gyvenęs Vytautas Gavelis, pastaruoju metu išskūręs Toronte, tragiškai mirė Sudburyje.

W. LAPENAT

General Construction Reg'd.
89 Orchard Street LaSalle, Que.

*** **
[vairi industrinė, komercinė ir rezidencinė statyba. Duodame įvairius patarimus, įkainavimus, be jokio atlyginimo. Darbas atliekamas sąžiningai ir prieinama kaina. Tel. 366-6237.]

LAURINAITIS JUOZAS

Tel. 524-0209

DĖMESIO, DĖMESIO! Parduodu alų perkama kaina, visų rūšių minkštą gėrimą po \$2.00 už case, Varšę 5% sv. už \$2.10. Pigiausiomis kainomis šviežias ir rūkytas dešras ir kitus produktus. Atvykite patys į krautuvę - 1918 Frontenac St. (PRIE PAT METRO)

MIKE'S TEXACO SERVICE STATION

601 St. John Road

POINTE CLAIRE, QUE.

- Atliekame prabėgamo ir kapitalinio auto-mašinių darbus.
- Taip pat patarnavimas gazolinu, alyva, padangomis ir kt.
- Tikrai keliolika minučių iš Montrealio greitkelio Nr. 40 arba Nr. 20. Atvažiuoje neapsiriksitel!

ATLIEKAMI ĮVAIRŲ MŪRINIŲ DARBAI IR VISOKIERIŲI REMONTAI. CEMENTO, MEDŽIO DARBAI, GELEŽIS SUVINIRIMAS (WELDING), VYKSTU IR Į PROVINCIJĄ ONTARIO IR QUEBEKO.

M. Krauza

10167 48th Avenue, Montreal 477
Tel. 665-2278

LaSalle Auto Specialist Reg'd.

TEL: garažo 366-0500
namų - 366-4203

TAISAU IR DAŽAU AUTO-MAŠINAS.

7717 RUE GEORGE LASALLE, P.Q.

SAY. G. DESROCHERS.

(Priešais NL redakciją)

Universal Cleaners & Tailors

B. KIRSTUKAS

Valau ir taisau vyriškus ir moteriškus drabužius. Siuvu naujus, pagal užsakymus, vyriškus paltus, kostiumus ir kelnes. Aukštos kokybės medžiagos.

TEL. 769-2941.

239 FOURTH AVENUE

(at Wellington St.)

Windsor

Valome visokius drabužius, langų užuolaidas, lovų užtiesalus, antklodes, karpetus, soppas ir visą kitą namu apyvoką.

DRY CLEANER & DYERS CO. LTD.

1205 Church Ave. Verdun, P.Q.

Tel. 768-6679.

Savininkai: A. Keršys, P. Petrulis, P. Keršulis, A. Greibus.

Baltic Woodwork Co.

TEL. 366-3884

KIAUSAS ir J. SIAUCIULIS

547 Lafleur Ave., LaSalle (650) P.Q.

Daromos įvairios durys, langai, virtuvės kabinetai ir kiti įvairūs medžio dirbiniai.

BELLAZZI-LAMY INC.

TEL. 366-6941

BOIS DE CONSTRUCTION
BUILDING MATERIALS
7882 BLVD. CHAMPLAIN
coin 6ième Ave., LaSalle

ĮVAIRI MEDŽIO STATYBINE MEDŽIAGA: Durys, langų rėmai. Izolacija. Ten-Test. Masonite, statybinis popieris, cementas, B. P. išdirbiniai ir visa kt.

HIGHLAND AUTO BODY

Lafleur Ave. LASALLE Tel. Buss. 366-7281

Savininkai: V. Sušinskas 389-0571 ir J. Zavyš 365-3252

LaSalle

AUTOMOBILE INC.

LAURENT DAIGNEAULT
Président

- DEMON
- DART
- CORONET
- CHARGER
- DODGE
- CHRYSLER
- CAMION DODGE

7635, BOUL. LASALLE
LASALLE, QUEBEC
TEL. 366-7818

Tel. 365-3364

- Išorės taisymas
- dažymas
- ratų derinimas
- kiti remontai

Visų firmų automobiliams

De La Verendrye Blvd. ir Hebert kampas

Jetté & Frère Itée

Plumbing & Heating kontraktoriai.

140 - 2e AVENUE
LASALLE

366-0330

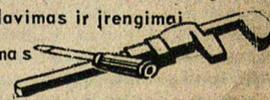

Tony's Photo Studio

1920 FRONTENAC ST. — MONTREAL, P.Q.

TEL. 525-8971.

- Šildymo ir vandentiekio taisymai ir nauji įrengimai
- Gazinių priemonių pardavimas ir įrengimai
- Apkainavimas nemokamas

PORTRETAI - VEDYBOS - KRIKŠTYNOS
SUKAKTUVĖS MAŽAMEČIAMS
VAIRIOS PROGOS

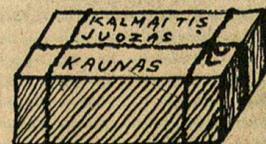
T. Laurinaitis

A.B.C. PARCEL SERVICE

3891 ST. LAWRENCE BLVD.

MONTREAL, QUE, CANADA

TEL. 844-9098

- A.B.C. Parcel service patarnauja gerbiams lietuviams klientams jau 17 metų ir ryžtasi tai daryti dar daugelį metų ateityje.
- A.B.C. yra vienintelė bendrovė Montrealyje, kuri turi visus leidimus ir teisę pati išrinkti mokesčius bei siūsti siuntinius tiesiai iš Montrealio.
- Mes turime pilną pasirinkimą įvairių medžiagų, tinkamų siuntoms, ir duodame dideles nuolaidas angliškoms medžiagoms (joms maitas yra tikrai \$1.00 - vienas doleris - už jardą) už apsiaustus nuolaida iki 50%
- Parduodame taip pat specialius pažymėjimus (certificates), už kuriuos galima pirkti prekes dolerinėse krautuvėse Lietuvoje.
- Skubėkite mus aplankyti arba skambinkite mums, kad galėtumėte gauti visą informaciją apie tai, ką geriausia šiuo metu siūsti Lietuvon.

A.B.C.

1500 KNYGŲ

Kanados valstybinėje bibliotekoje Otavoje lietuviškųjų knygų sąrašas jau pasiekė 1500. Be to, devynios knygų dėžės, skirtos bibliotekai, laukia Chicagoje.

Dr. M. Ramūnienė, kurios rūpesčiu lietuviškasis skyrius Otavos bibliotekoje buvo įkurtas, telkia knygas ir stengiasi tą skyrių išplėsti ir rimtą lituanistinę biblioteką.

D. BANIONIS IŠVYKO

Po ilgesnės viešnagės Amerikoje aktorius D. Banionis išvyko namo į Lietuvą.

New Yorke D. Banionis buvo susitikęs su A. Landsbergiu, J. Meku ir kitais lietuvišiais menininkais. Buvo apsisostojęs pas arch. J. Vizbarą.

IŠVYKO

DAIL. O. ŠABLAUSKIENĖ

Dailininkė Ona Šablauskienė padovanojo Litui gražų "Eglės, žalčių karalienės" paveikslą. O. Šablauskienė yra išvykusi į San Salvador, kur jos vyras inž. Jurgis Šablauskas administruoja Bartkus and Associates Inc. firmos vykdomas statybas. Nebloga permaina žiemai artėjant.

Z. Lapinas, kurio vadovaujamas Gintaro ansamblis gruodžio 6 d., sekmadienį, koncertuos Montrealio Fine Arts muziejaus kalėdinių eglučių parodoje. Koncertai vyks 2.30 ir 4 val. p. p.

KULTŪROS SIMPOZIUMAS

Gruodžio 13 d., sekmadienį, 4 val. p. p., Aušros Vartų salė įvyks lietuvių kultūros simpoziumas, kurio moderatoriumi bus dr. P. Lukoševičius.

Ižanginę kalbą skaitys dr. Henrikas Nagys. I. Lukoševičienė kalbės apie šeimą - lietuviškos tvirtovės, sesuo Margarita nagrinės lietuviškų darželių problemą, P. Rudinskis kalbės apie senus ir jaunus veidus organizacinėje veikloje, o V. R. Akstino tema bus "Ką naujo aš išvesčiau lietuviškoje veikloje".

Simpoziumas rengiamas KLB Krašto valdybos kultūros komisijos pirm. dr. M. Ramūnienės iniciatyva.

LIETUVIŠKA TEMA

"La folle de Lithuanie" - tokiu pavadinimu Gallimard leidykloje Prancūzijoje pasirodė Bertrand Poirot-Delpech romanas, apie kurį spauda labai teigiamai atsiliepė.

Veikalo pavadinimas neleng-

vai išverčiamas, nes reiškia du dalykus: beprotę-fantastę iš Lietuvos ir beprotiškai įsimylėjusią Lietuvą. Romano pagrindinė veikėja yra prancūzė moteris, patekusi į savo banaalaus gyvenimo spąstus - gyvenimo, pilno nuobodulio ir kasdieniško rūpesčių. Nostalgijos vedama, ji mintimis grįžta į savo jaunystę ir prisimena savo klasės draugę lietuvaitę, fantastišką, vėjavaikišką ir paslaptinę būtybę. Ji jos ieško, ir tas ieškojimas yra savo laisvės ir laimingos jaunystės ieškojimas, tas ieškojimas "Lietuvos", to paslaptingo pasakų krašto, kur viskas galima, kur kvėpuojama laisve, vėju ir audromis.

"Būti lietuve" - rašo J. Piatier, recenzuodamas romaną "Le Monde" dienraštyje - tai būti drauge laisvu žirgu ir svetimšaliu, ir visomis gamtos jėgomis: tai būti vėjo, ugnies, smėlio, jūros dukra ar sūnum. . . plž

LATVIŲ ŠVENTĖ

Lapkričio 21 d. Montrealio latviai paminėjo Latvijos nepriklausomybės - lapkričio 18 - šventę.

Latvijos konsulit Viliui Tomsonui atidarius minėjimą, įdomią paskaitą skaitė prof. dr. Janis Penikis. Prelegentas atkreipė dėmesį, kad pirmoje eilėje šiandieną siektinas tautos išlikimas, ypač turint omenyje, kad Latvijoje rusų gyventojų skaičius vis auga.

Sveikinimo žodį tarė latvių jaunimo atstovas, estų atstovas Baltų federacijos pirm. P. E. Moldre ir KLB Montrealio Seimelio prezidento pirm. Pr. Rudinskis.

Janio Teraudžio pravestoje koncertinėje dalyje E. Skapskis skaitė iš J. Jaunsudrabinšio veikalų, o Daumanto Vitolio diriguojamas latvių choras "Junda" išpildė eilę latvių kompozitorių dainų.

BAIGĖ STUDIJAS

Žinomas jaunesnės kartos V. Vokietijos lietuvių visuomenininkas ir laikraštlininkas Artūras Hermanas užbaigė savo bibliotekininkystės studijas Muenchene. Jis netrukus pradės tarnauti Mannheime, pietinėje Vokietijoje.

SVARBU JAUNIMUI

Bad Pymont kurorte (netoli Hannoverio), Vak. Vokietijoje, 1971 m. liepos 25-31 d. d. įvyks prieškongresinis lietuvių jaunimo suvažiavimas.

Kanados ir JAV lietuvių jaunimas, kuris ateinančių metų vasarą numato aplankyti Europą, kviečiamas šiame kongrese dalyvauti. Dėl smulkesnių informacijų prašome kreiptis į VLB Jaunimo sekciją: Andrius Šmitas, 53 Bonn-Bad Godesberg, Annaberger Str. 400, W. Germany.

KANADIETĖS PARYŽIUJE

K. Brazlauskaitė iš Kanados vasaros metu lankė prancūzų kalbos kursus Paryžiuje. D. Balaišytė iš Kanados, R. Ausiejūtė ir R. Motiejunaitė iš JAV studijuoja prancūzų kalbą Paryžiuje, V. Malkutė iš Kana-

Šita eglutė Montrealio Museum of Fine Arts puošė 1968 m. Kalėdinių eglučių paroda muziejuje vyksta ir šįmet, o vyresnios ir jaunesnės lietuviškos skautės papuošė vieną iš pačių dailiausių eglučių. Eglučių paroda bus atdara iki gruodžio 14 d.

dos studijuoja prancūzų ir rusų kalbas ir literatūras.

J. Bielskutė, studijavusi Paryžiuje prancūzų kalbą ir H. Dovydas, studijavęs architektūrą, šią vasarą sugrįžo į JAV. Taip pat sugrįžo į JAV P. Raslavičiūtė, kuri studijavo Rouene ir mokytojavo Evreux.

SPORTO VADOVŲ SUVAŽIAVIMAS

Šiaurės Amerikos lietuvių fizinio auklėjimo ir sporto sąjungos vadovų metinis suvažiavimas šaukiamas 1971 m. sausio 23-24 d. d. Detroite. Data nebus keičiama, todėl prašome visus rezervuoti laiką šiam savaitgaliui.

Suvažiavimo metu bus praveistas simpoziumas tema: "Fizinis auklėjimas ir sportas kaip auklėjimo programos dalis, bendruomenės, švietimo ir ŠALFASS požiūriu".

Simpoziume bus atstovaujama PLB Bendruomenės Centro valdyba, JAV LB Centro valdyba, Kanados Krašto valdyba, PLB Švietimo taryba, JAV Šv. taryba, Kanados Švietimo taryba ir ŠALFASS Centro valdyba. Simpoziumui numatoma 2-3 valandos laiko. Suvažiavimas tęsis iki sausio 24 d.

Centro valdyba dviejų savaitų laikotarpyje skelbs dalyvių sudėtį. Simpoziumui moderuoti principinį sutikimą yra davęs PLB Švietimo tarybos pirmininkas A. Rinkūnas.

ŠALFASS suvažiavime ir simpoziume kviečiami dalyvauti organizacijų, lituanistinių mokyklų, lietuvių spaudos atstovai ir visi, kurie domisi lietuvių sportiniu judėjimu Šiaurės Amerikos kontinente.

PR. BALTUONIO PARODA

Lapkričio 28 d. Montrealio Aušros Vartų par. salėje buvo atidaryta Prano Baltuonio medžio šaknų skulptūrų paro-

da. Parodą atidarydamas, dr. Henrikas Nagys pabrėžė, kad šis įvykis yra vienas iš ne daugelio pragiedrulių Montrealio lietuvių gana pilkame gyvenime. Pranas Baltuonis esąs menininkas, sulaukęs pripažinimo kanadiečių tarpe, ir tik po to tarp lietuvių.

Paroda buvo skoningai išdėstyta, darydama malonų ir kultūringą išpūdį. Atidaryme dalyvavo per 100 svečių, kurie buvo nuoširdžiai priimti ir pavaišinti. Parodą rengė Skautų tėvų-rėmėjų komitetas.

Į MONTREALIO LIETUVIUS

Laisvojo pasaulio lietuviai šiuo metu telkia lėšas dviem svarbiems reikalams: Vasario 16 gimnazijos bendrabučio Vokietijoje statybai ir iš Sovietų Sąjungos pabėgusių lietuvių Brazilskų bylai ginti Turkijoje.

Visi Montrealio lietuviai kviečiami atsiliepti ir savo aukas pasiųsti į Litą. Vasario 16 gimnazijos sąskaitos numeris Lite yra D220, o Tautos fondo - D348. Pinigus galima įmokėti tiesiogiai fondu įgaliojiniams: Vas. 16 gimn. - Pr. Dikaitis, 105 Monette St., La Salle 650, Que. Tel. 366-1673. Tautos fondo - A. Kalvaitis, 1151 Rolland St., Verdun, Que. Tel. 767-7455.

Nepamirškime, kad nuo mūsų dosnumo priklauso šių svarbių klausimų sprendimas.

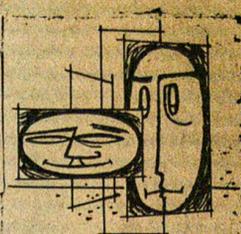
KLB Montrealio Seimelio prezidentui

PAIEŠKOJIMAS

Paleškomas Antanas Anthony Rakauskas, buvęs Midtown Motors automobilų pardavėjas Montrealyje. Turimomis žiniomis yra išvykęs į Kanados šiaurę gręžimo darbams naftos ieškoti.

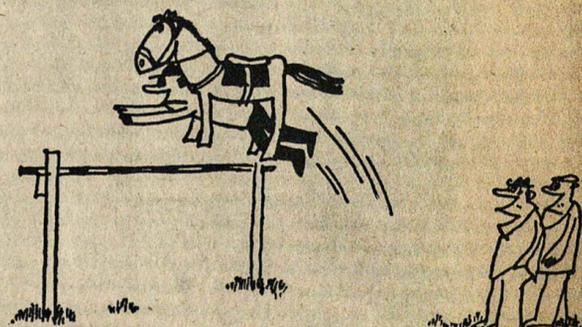
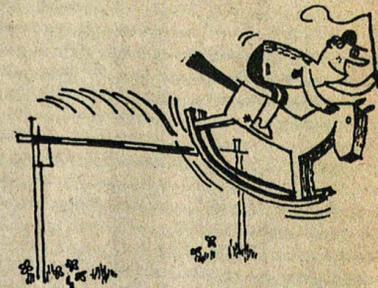
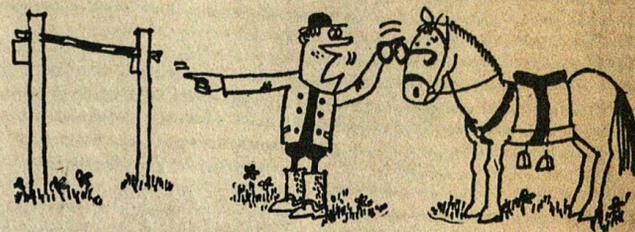
Pranešti: "Litas", 1465 De Seve St., Montreal 205, Que. Tel. 766-5827.

KREIVI VEIDRODŽIAI

Kliūtys, kliūtys...

Piešė ARV. PAKALNIS

METINĖ ŠVENTĖ

Gruodžio 13 d., sekmadienį, įvyks KL katalikių moterų draugijos Montrealio skyriaus metinė šventė.

II val. bus Šv. Mišios Aušros Vartų bažnyčioje. Po pamaldų įvyks iškilmingas posėdis parapijos salėje. Paskaitą skaitys mums žinoma dr. Ilona Gražytė. Tema: "Modernioji moteris".

Kviečiame visuomenę gausiai dalyvauti ir pasiklausyti šias dienas liečiančią įdomią paskaitą. Valdyba

Į NIGERIJĄ

Prel. A. Bačkis, nunciatūros pirmasis sekretorius Ankaroj, spalio 3 d. išvyko į naują paskyrimo vietą Lagose, Nigerijoje. Šv. Kazimiero šventėje jis laikė pamaldas Paryžiuje.

MOKYKLOS KONKURSAI

Montrealio Lituanistinė mokykla mokiniams skelbia dailiojo skaitymo, rašinių ir deklamavimo konkursus. Jaunes-

nieji ir vyresnieji mokiniai varžysis atskirose grupėse.

Konkursų laimėtojai pasirodys mokyklos ruošiamame Vasario 16 minėjime, kuriame bus pačių mokinių paskaitininkas, tautiniai šokiai, vaikų choras.

ATSIMINIMAI APIE ČIURLIONIŲ

"Vagos" leidykla Vilniuje išleido M. K. Čiurlionio sesers Jadvygos Čiurlionytės atsiminimų knygą apie žymųjį dailininką ir muziką - "Atsiminimai apie M. K. Čiurlionį. Knygos 12 000 tiražas buvo greit išpirktas.

AŠTUNTAS TOMAS

Vilniuje neseniai išleistas Lietuvių kalbos žodyno aštuntasis tomas. Jis prasideda raide "M" ir baigiasi raide "O". E.

VIEŠĖJO

A. B. PUSARAUSKAS Praeitą savaitę dvi dienas Montrealyje viešėjo A. B. Pusaruskas. Jis iš Fidži skrido į savo darbovietę Londone.